

WAPENBROEDERS...

UITGAVE
VETERANEN LEGIOEN
NEDERLAND

1e Jaargang no. 27

12 December 1952

Corr.-adres V.L.N.
Woonboot

„So What”
Veenendaalkade
t.o. 313. Den Haag
Tel. K 1700 323283

Postgiro 581684
Leiden

★

Redactie-adres:
Smedenstraat 47
Telef. K 6700-4980
Deventer
Postgiro 9541
Apeldoorn

Op de korrel

★

Mededelingen H.B.

Een nieuwe
hoofdredacteur

•

10 December

•

Herdenking

... en Zussjes!

Mededelingen Hoofdbestuur

Door de secretaris-penningmeester is een rondschrĳven uitgezonden, waarin hij verklaart, niet meer mede te willen doen, aangezien hij zich niet kan verenigen met de gang van zaken in het Legioen en spoedige overneming van zijn werkzaamheden gewenst acht.

Het hoofdbestuur heeft hieruit zijn conclusies getrokken en, hoezeer het besluit haar ook spijt, het in het belang van het Legioen geacht, met ingang van 30 November de heer J. J. Swaan ontheven van zijn functie van secretaris-penningmeester en onder dankbetuiging voor het vele goede werk, dat hij heeft verricht voor het Legioen en de grote ijver en toewĳding, waarmede hij gedurende bijna een jaar het Legioen heeft helpen opbouwen, hem ontslag verleend als lid van het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur heeft er prijs op gesteld, hierbij tevens haar grote dank en erkentelijkheid uit te spreken aan mevrouw Swaan voor het vele werk, dat zij zonder enige vergoeding voor het Legioen heeft verricht en de zeer grote gastvrijheid die zij aan zovele legionnaires heeft verleend. Tot de aanstaande hoofdbestuurverkiezingen zijn belast met de functie van:

Secretaris: A. F. Pasanea, Goudrenetstraat 161, den Haag.

Penningmeester: W. Romswinkel, woon-schip „So What”, t/o Veenendaalkade 313, den Haag. Tel. 323283.

Men wordt verzocht de post voor het Legioen te willen richten aan het adres van de heer Romswinkel.

Tevens heeft het Hoofdbestuur zich door deze gang van zaken genoopt gezien, reeds vooruit te lopen op de toekomstige organisatie en voor het legioensbureau een ADMINISTRATEUR aan te stellen. Als zodanig is benoemd de heer J. C. DE BRUINE, Houtrustlaan 14, 's-Gravenhage.

Ons orgaan.

In zijn vergadering van 24 Juli jl. benoemde het voorlopig hoofdbestuur een voorlopige redactiecommissie bestaande uit de heren H. J. Bouman, G. H. M. Reijnen en Ton Schilling. Toen laatstgenoemde bedankte als hoofdredacteur van Wapenbroeders, werden aan de heren Bouman, als voorzitter en Reynen als secretaris van de redactiecommissie, toegevoegd de heren G. W. T. Dames, Bill Carmiggelt (foto-redacteur) en M. L. Wolters, technisch adviseur. Zoals in het nummer van 19 September (1e jrg. nr. 21) werd megedeeld zou deze commissie tijdelijk de redactie waarnemen tot het plan van het hoofdbestuur kon worden uitgevoerd tot

benoeming van een hoofdredacteur met enkele mede-redacteurs.

In het nummer van 17 October, nr. 23, deelde het hoofdbestuur mede, dat de reorganisatie van de redactie, met het aantrekken van een aantal vakmensen, nog niet zijn beslag had gehad, doch dat het de volle aandacht had en binnen korte tijd ook op dit gebied resultaten konden worden tegemoet gezien.

Thans kan het hoofdbestuur mededelen, dat het de heer P. Korthuys, oud-hoofd van de Marinevoorlichtingsdienst in het Oosten, mede-redacteur van Wapenbroeders in Indië voor het marinegedeelte, bereid heeft gevonden, als hoofd-redacteur op te treden.

Reeds kort na het begin van het orgaan had Ton Schilling de heer Korthuys gevraagd, hoofd-redacteur te worden, omdat hij niet in staat was bij al het andere werk voor het Legioen, het redactiewerk naar behoren te verzorgen. Er zijn toen — ongeveer een jaar geleden — enkele bijeenkomsten geweest waarbij ook de heer Korthuys tegenwoordig was, ter bespreking van een en ander, maar van een geregelde medewerking is het in die Sturm- und Drangperiode niet kunnen komen.

Toen het bestuur voor de noodzaak stond, een hoofdredacteur aan te wijzen, dacht het, in de lijn van Ton Schilling te handelen, door het overleg met de heer Korthuys weer te openen. Aanvankelijk werd dit door verschillende omstandigheden vertraagd. De heer K. vertrok voor een reis van vier maanden naar Canada en Amerika en keerde pas onlangs terug.

In het eerst voelde hij er om verschillende redenen niet veel voor, deze taak op zich te nemen, doch tenslotte stemde hij toe, voorlopig voor de tijd van drie maanden, het hoofdredacteurschap op zich te nemen. Met ingang van 1 December, dus met dit nummer, heeft hij zijn taak aanvaard.

De bedoeling is, dat er nog enkele redacteurs in de redactiestaf zullen komen, en wel in de eerste plaats natuurlijk Ton Schilling. Besprekingen met hem zijn nog gaande, en wij rekenen nog steeds op zijn

Vervolg op pagina 9

Een nieuwe hoofdredacteur treedt aan

Verleden jaar heb ik om zo te zeggen bij de wieg van het oud-Wapenbroedertje gestaan. Ja, vóór de geboorte had Ton Schilling mij al op de hoogte gebracht van de te verwachten blijde gebeurtenis.

Natuurlijk zou ik meedoen, om het baasje op te fokken. Ton kwam bij mij, ik ging naar hem, er werd vergaderd met anderen, er werd overleg gepleegd, er werden plannen beraamd. Geestdrift te over, aan energie geen gebrek. Aanbod van medewerking en hulp overvloedig. Organisatie echter ontbrak. En zonder dat ging het niet. Voeding en verzorging van de kleine kon niet schoksgewijs en op ongeregelde tijden geschieden; het wicht zou het niet overleven. En het had het ook niet overleefd, wanneer het niet zulk een „woeste” levenslust had getoond. Daardoor deden de stoornissen en kinderziekten het kind de dood niet aan, en al is het de zwaarigheden nog niet geheel te boven, toch is de wapenzoon na een jaar wel zo flink geworden, dat wij voor zijn toekomst niet bevreesd behoeven te zijn.

Eerlijk gezegd, had ik niet veel zin, — en ook niet veel tijd — om toe te geven aan de stem die toch diep in mijn hart zei, dat ik moest toestemmen toen het hoofdbestuur mij verzocht, hoofdredacteur te worden, kort nadat ik van een lange reis in de landen aan de overkant van de Atlantische Oceaan was teruggekeerd. Ik weet bij ervaring, hoeveel tijd de redactie van een tijdschrift kost. Wanneer je het met hart en ziel doet — en hoe kan dat anders bij een orgaan als „Oud-Wapenbroeders” — ben je er dag en nacht mee bezig, laat het je geen ogenblik los. En wanneer er dan na maandenlange afwezigheid zoveel op je ligt te wachten en je reis je ook met nieuw werk belast, is het eenvoudiger om maar te zeggen: ik kan niet meedoen.

Maar als die stem diep in je hart luider gaat klinken, ben je al weg. En ook al ben je misschien meer een wapenvader — wat je leeftijd aangaat — dan een broeder, je voelt toch die kameraadschap, waaraan je jezelf niet kunt onttrekken, ook al zou je willen. Dus stem je toe en gaat aan de slag.

Met hulp gelukkig. Hulp van Ton Schilling in de eerste plaats — hij zegde die reeds toe —, hulp van de bestaande redactie-commissie, met wie ik prettig hoop samen te werken. Hulp van het hoofdbestuur, dat de grote lijnen heeft aan te geven, de richting waarin de knaap moet groeien en zijn schreden moet zetten. Hulp van de adviseurs wier raad mede kan dienen tot het verkrijgen van de geschikte inhoud. Hulp van de medewerkers — en werksters! — die voor verschillende rubrieken zullen worden gevraagd en voor andere reeds mededoen. Hulp van de lezers, die critiek zullen moeten uitoefenen als het scheef gaat en van hun instemming zullen moeten laten blijken als ze het ermee eens zijn, die wensen kenbaar zullen moeten maken en de rubriek „Zo denken legionnaires erover” moeten vullen. Hulp van de afdelingsbesturen om berichten uit hun afdelingen te zenden, opdat er meer bekendheid over-en-weer kome van wat er in de legionnairenkringen gebeurt, wordt gedacht en besproken. Hulp van tekenaars en mensen met ideeën voor artikelen en tekeningen. Want alleen een gestadige wisselstroom tussen redactie en lezers houdt een blad levendig, boeiend en fris. Zonder zulk een geregeld contact kan een redacteur niet werken.

Op die hulp en dat contact reken ik. Wij zullen het om te beginnen drie maanden samen proberen. Blijkt het, dat zelfs in onze kring van vrienden uit alle rang en stand, op de duur toch de nare wrijvingen, het alleen maar critiseren, kleineren en elkaar veroordelen, de twistjes en onverdraaglijkheden, het winnen van de broederschap, de waardering en het willen begrijpen van elkaar, dan zal ik het moeten opgeven. Alleen in een klimaat van vriendschap, begrip, verdraagzaamheid, voor, van en met elkander kan ik en wil ik werken. Alleen in dat klimaat is dit jonge Wapenbroedertje in het leven te houden en kan het gedijen.

27-11-1952.

P. KORTUYS.

Mariniers, qua petet orbis,
eo vijd de wereld strekt...

1665 10 DECEMBER 1952

Bij de Verjaardag van het Korps Mariniers

een voorsprong. Raadspensionaris Johan de Witt ontving in die dagen, om precies te zijn was de brief gedateerd 23 Juni 1664, een brief van Herman Ghijsen, die voor zaken naar Engeland was gereisd. Die Herman Ghijsen schreef o.a. het volgende, waarbij hij een vergelijkende beschouwing maakte over de samenstelling der vlootbemanningen van Engeland en de Republiek, „mits onsen Staet nochtans onfeylbaar de Engelschen gedurig te boven ofte ten minsten gelijk behooren te wesen, soo hebbe ick, naer mijne kennisse een concept ontworpen, hoe men alleen in de provincie van Holland seer fatsoenelijk een regiment maritime soude connen oprechten, waarbij ick aenwijse, hoe men gestaedich 4000 mannen soude connen in dienst hebben, bequamen om te lande voor soldaat ende ter zee voor matroos te connen dienen”.

Na advies te hebben ingewonnen van de luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland, Michiel Adriaansz. de Ruyter, wist raadspensionaris Johan de Witt een besluit uit te lokken van de Staten van Holland tot oprichting van een „Regiment de Marine”. Het besluit werd op 10 December 1665 afgekondigd. Zo wordt die datum beschouwd als de oprichtingsdatum van het Korps Mariniers. En de eerste commandant was luitenant-kolonel van het Waalse Regiment, tevens commandeur van Hellevoetsluis, Willem Joseph baron

Vóór de oprichting van het Korps Mariniers werden oorlogsschepen bemand met matrozen en soldaten. De soldaten werden uit de infanterie gelicht om de bemanningen van de oorlogsschepen voltallig te maken. Na afloop van de zeetocht werden zij weer aan land gezet en konden zij zich gaan terugmelden bij hun onderdelen. Efficiënt werkte dit systeem niet natuurlijk. Soms had men van deze „landsoldaten” meer last dan gemak aan boord van de oorlogsschepen. Nog afgezien van het feit, dat zij soms gedurende de gehele reis zeeziek waren. De Engelsen gingen het eerst overstag. Op 28 October 1664 werd dan ook in Engeland het korps „Royal Marines” opgericht onder de naam „The Duke of York and Albany’s Maritime Regiment of Foot”. Het was dit korps, dat de Engelse schrijver Rudyard Kipling eens inspireerde tot de volgende regels:

”There isn’t a job on the top o’ the earth the beggar don’t know or do”;

”You can leave ’im at night on a bald man’s ead to paddle ’is own canoe”;

”E’s a sort of bloomin’ cosmopolouse soldier and sailor too.”

Aangezien wij in die dagen nogal eens in de clinch lagen met de Engelsen, was het wel zaak dat de bemanningen van onze oorlogsschepen waren opgewassen tegen hun tegenstanders. En met het korps „Royal Marines” namen de Engelsen ongetwijfeld

Een vlammenwerper
bevuurt een zware bunker

van Ghent, geboren uit een oud adelijk geslacht in Gelderland. Als kolonel aanvaardde Van Ghent het commando over de mariniers.

10 December 1665—10 December 1952. Twee honderd zeven en tachtig jaar oud is het Korps Mariniers thans. Om te kunnen na gaan wat de mariniers in die jaren hebben gepresteerd doen wij het beste het Besluit van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina dd. 4 December 1946 No. 51 te lezen waarbij het Ordeteken van Ridder der 4e klasse der Militaire Willemsorde werd toegekend aan het korps wegens: „Na zich sedert zijn oprichting in 1665 reeds bij verschillende gelegenheden, zowel in als buiten Europa, schitterend te hebben onderscheiden door plichtsbetrachting en strenge discipline, zoals bij de beroemde tocht naar Chatham, de tweedaagse Zeeslag, de zeeslagen bij Solebay, Kijkduin en Doggersbank, de bestorming en verovering van de vesting Gibraltar, de veldslag bij Seneffe, het dempen van opstanden in West-Indië enz., heeft het Korps Mariniers, ook na de stichting van de Militaire Willemsorde, optredende in Algiers, in België en in talrijke gebieden van de Nederlands-Indische Archipel, ook deelnemende aan de vele expedities van

het Koninklijk Nederlands-Indische Leger — zijn traditie getrouw — in de strijd uitgemunt door uitstekende daden van moed, beleid en trouw van officieren, onderofficieren, korporaals en mariniers, waarom in de jaren 1816 tot en met 1907, 67 onderscheidingen in de Militaire Willemsorde aan hen konden worden toegekend. Wederom hebben onderdelen van het Korps zich onderscheiden tijdens de Tweede Wereldoorlog, met name in brandpunten van de strijd: in Mei 1940 te Rotterdam, bij de gevechter in Oost-Java in Maart 1942 en in het bijzonder bij het, met de verdere bemanningen van onze oorlogsbodems in de slag in de Java-zee, hooghouden van 's Lands vlag,” „Aan genoemd Korps toestemming te verlenen aan de namen in zijn vaandel toe te voegen: *Rotterdam 1940, Java-zee 1942.*”

(Later kwam daar ook nog *Oost-Java* bij.)

Wel, de mariniers hebben sedert 1665 wel van zich laten spreken. Koningin en Vaderland hebben zij trouw gediend overeenkomstig het devies „Qua Patet Orbis” — „Zo wijd de wereld strekt.”

Dat het zo moge blijven: een keurkorps waar Koningin en Vaderland op kunnen bouwen, zo wijd de wereld strekt!

LATEN WE NOU EENS ECHT IN DE HANDE SPUGE !

Jongens hebben jullie de resultaten van de actie „Effe in de hande spuge” gezien. Is het niet treurig. Het schaamrood moest op onze kaken staan.

Zijn wij die kerels waarvan gezegd wordt dat wij zoveel konden fixen? Zijn wij die mannen die geloven in een betere toekomst voor ons vaderland?

Zijn wij het niet die zeggen offers te willen brengen?

Zijn wij die oude jongens onder elkaar?

Laten wij ons schamen, omdat we zo'n klein gevalletje nog niet eens konden fixen.

Binnen 14 dagen kan het voor de bakker zijn. Als we de eerstvolgende week eens allemaal een uur gaan werken voor de actie „Effe in de hande spuge”, dan zit het snor. Als je dat niet kunt missen (je moet er natuurlijk geen brood voor laten staan) niets erg, een ander neemt twee uur voor z'n rekening „de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen”. Maak gebruik van b.v. een verjaardag, haal je pet weer te

voorschijn en laat die eens rond gaan, die kleine beetjes moeten het doen.

We moeten dat eventjes fixen.

Zou nu niet van iedere afdeling een paar man, de sobats langs kunnen gaan en even de centjes ophalen.

Dus maats over 14 dagen kan de actie afgesloten worden.

Sobat WILLEM.

MARY POS

PLEIT

voor de

MILITAIRE LIFTER

Met instemming lezen wij in „De Telegraaf” van 21 November, hoe de schrijfster Mary Pos opkomt voor onze liftende jongens.

Aldus lucht ze haar gemoed:

De soldaat langs de weg.

Het moet iedere goede vaderlander leed doen dat er bij vele automobilisten zo weinig hart voor onze soldaten bestaat, dat men ze, als ze Zaterdags, wanneer hun dienstdag is geëindigd, graag zo spoedig mogelijk „naar huis” wensen te gaan, zelfs in regen en wind aan de kant van de weg laat staan, in plaats van ze een lift te geven. Er zijn veel wegparasieten, maar men moet niet vergeten dat deze jongemannen voor ons aller zaak soldaat zijn, dat ze, uit hun werk gehaald, nu slechts een geringe soldij krijgen en dat wanneer de nood aan de man komt ze hun leven hebben in te zetten voor ons allen, dus ook voor de bezitters van auto's, die hun nu leeg voorbij snellen.

De afgelopen Zaterdag zag ik, naar Amsterdam rijdende, bij het viaduct van Wassenaar des avonds om zeven uur een soldaat staan. Het was al donker, het regende en woei. Hij droeg een verband om de hals, aangezien hij bij een oefening een verwonding had opgedaan. Halféén verliet hij zijn kazerne in Roosendaal. Eerst om drie uur kreeg hij zijn eerste lift, van Amerikanen. Ook vele andere soldaten stonden uren, terwijl auto na auto hun voorbij reed. Nu was het zeven uur en stond hij nog vlak bij Den Haag. Ik was blij hem thuis te kunnen brengen, hij woonde nl. te Hillegom. Men moet echter geen hart en geen geweten hebben om „jongens”, in dienst van ons vaderland, di ehunkeren om thuis of bij hun meisje te komen, te laten „schooien” om een lift, als men nog open plaatsen in zijn auto heeft.

Hoe anders zorgt dan het publiek in Amerika voor zijn soldaten.

Den Haag.

Mary Pos.

Wij weten wel, niet iedere automobilist kan een lifter meenemen. Maar velen kunnen het wel. Onder hen zijn waarschijnlijk ook oudsoldaten. Die zullen toch zeker hun collega's van nu wel die kleine dienst willen bewijzen om ze een eind op streek te brengen? En verschillende andere autorijders ook. Maar het kost even een overwinning van zijn zelfzucht.

Zullen wij afspreken dat onze leden die, in een auto rijdende, een militaire lifter zien, deze als het enigszins kan, van dienst zijn? Hun voorbeeld kan andere autobestuurders

ook tot de eenvoudige daad van dienstbetoon brengen.

De soldaat, de matroos, de luchtmachtman, de vhk-ster en de marva dienen het land, het volk. Laat dit dan hen waar het nodig is dienen!

Wij zijn Mevrouw Pos dankbaar dat zij voor het publieke front de autorijders nog eens duidelijk op dit niets-kostende dienstbetoon attent heeft gemaakt.

Het Hoofdbestuur

W. ROMSWINCKEL

Wvd, Voorzitter. Woonboot „So What”. Veenendaal a.a.e t/o 313, Den Haag. Telefoon K 1700-323283,

J. J. SWAAN

Secr./Penn., Schelpenkade 31, Leiden, Tel: K 1710-30163

G. W. T. DAMES

Graaf Florislaan 29, Bussum. Telefoon K 2959-3792

A. F. PASANEA

Goudreinetstraat 161, Den Haag

Dr A. J. VERBRUGH

Bankastraat 26, Dordrecht. Telefoon K 1850-7412

E. WIERSMA

P. C. Hooftstraat 29. Leeuwarden. Tel. 5100-5030

Dr L. W. SCHUT

Fazantenstraat 97, Amsterdam-(N). Tel. K 20-60663

P. VAN UDEN

Tapuitstraat 14c, Rotterdam

C. G. SMITSHUYSEN

Burg. Ceulenstraat. 72, Maastricht

Redactie-Commissie

P. KORTUYS

Hoofd-Redacteur

H. J. BOUMAN

Voorzitter / Penningmeester

BILL CARMIGGELT

Foto-Redactie

G. H. M. REYNEN

Secretaris, Smedenstraat 47 te Deventer, Telefoon 4930

27 DECEMBER 1952

**Wij laten hier het voorlopige programma
van de plechtigheden op 27 December volgen:**

- 14.00 uur. Aanvang herdenkingssamenkomst in de Nieuwe Kerk op de Dam.
Tijdens deze samenkomst zal het woord worden gevoerd door enige
veldpredikers en aalmoezeniers.
- 15.15 uur. Einde herdenkingssamenkomst.
- 15.30 uur. Alle genodigden en deelnemers op hun plaatsen op de Dam.
- 15.35 uur. Kapel speelt.
- 15.40 uur. Toespraken.
- 16.00 uur. „The last post”, door kapel.
- 16.05 uur. Kranslegging.
- 16.10 uur. Trompetsignaal: 1 minuut stilte.
- 16.11 uur. Volkslied door kapel.
- 16.15 uur. Aanvang défilé langs monument.
- 16.45 uur. Einde plechtigheid.

In het volgende nummer hopen wij de namen te noemen van hen, die het woord zullen voeren tijdens de herdenkingssamenkomst in de Nieuwe Kerk en voorafgaande aan de kranslegging.

Ook de naam van de autoriteit die de kranslegging zal verrichten kunnen wij thans nog niet bekendmaken.

Wij hebben al een stroom aanmeldingen voor deelname binnengekregen.

Maar wij zijn er zeker van, dat er nog enkele duizenden legionnaires zijn die vergaten zich te melden.

Herstel dit verzuim nu:

DEZE PLECHTIGHEID MOET SLAGEN.

Wees je bewust van je plicht, Legionnaire:

En nu nog een speciale mededeling voor de **AFDELINGSBESTUREN**.

Uiterlijk op 19 December a.s. dienen de afdelingsbesturen een aanvraag voor het door hen benodigde aantal deelnemerskaarten in te dienen bij het bekende adres: Michel Angelostraat 57bv, Amsterdam.

De gevraagde aantallen deelnemerskaarten worden dan p.o. aan de afdelingsbesturen toegezonden, die voor verdere distributie zorg dienen te dragen.

Voorts zullen de afdelingsbesturen binnenkort een exemplaar ontvangen van het aan de pers verzonden perscommuniqué.

De afdelingsbesturen worden verzocht dit communiqué ter kennis van de plaatselijke kranten te brengen.

AFDELINGSBESTUREN, geef Uw volledige medewerking.

De ogen van heel Nederland zullen op 27 December op het Legioen gericht zijn. Er zal kritisch worden gekeken:

Wij treden voor het forum. Laat ons zorgen dat wij met de organisatie van deze plechtigheid en de mate van onze belangstelling het respect van Nederland afdwingen.

LEGIOEN, AANTREDEN op 27 DECEMBER !

*Wij zoeken het
te ver!*

Onlangs hield Minister-President Drees een radiotoespraak, waarin hij een warm pleidooi hield voor de diverse vluchtelingen en ontheemden over de gehele wereld. Wij zijn het natuurlijk met onze Min.-Pres. volkomen eens, dat er zoveel mogelijk gedaan moet worden om de nood van hen te lenigen en hun het leven zo dragelijk mogelijk te maken.

Wat is het immers een ellende om geen eigen huis te hebben, geen plekje waar je je zelf kunt zijn, geen land te hebben, wat je het jouwe kunt noemen.

In zover zijn we het roerend met Min.-Pres. Drees eens.

Maar bij het luisteren naar zijn radiotoespraak kregen we toch wel heel sterk de indruk dat hier voornamelijk gedoeld werd op de diverse vluchtelingen, buiten Nederland. Het had ons goed gedaan ook een woord van medeleven te horen voor het lot van onze Indische-Ned. en Ambonnezen. Waarom zouden wij het zover van huis zoeken, zolang er binnen de grenzen van ons land nog zoveel vluchtelingen zijn. Het valt immers niet te ontkennen dat de meeste Indische-Ned. in de ware zin des woords naar Ned. gevlucht zijn om van de Ambonnezen nog maar niet eens te spreken. We kunnen ons met de beste wil van de wereld niet voorstellen, dat deze mensen zich hier in Nederland op hun plaats zullen voelen. Hoevelen van hen zitten immers ook niet nog steeds in de diverse „woonoorden”. We geloven niet dat deze „woonoorden” zo erg veel verschillen van de kampen waarin in het buitenland de vluchtelingen ondergebracht zijn.

Zouden we daarom niet in de eerste plaats te zorgen hebben voor de vluchtelingen binnen onze landsgrenzen, voor we ons druk gaan maken over het lot van de buitenlanders?

Natuurlijk oogsten we meer succes met het zenden van geld en goederen naar het buitenland. Op die manier hebben we nog wel eens kans, dat de diverse landen waarderende woorden zullen spreken over Nederlands houding ten opzichte van verdrukten en hongerigen. Maar is het niet in de eerste plaats noodzakelijk dat we voor onze eigen mensen zorgen?

We zullen in 't midden laten of het de schuld is van het volk of de regering, of van leiden dat al deze Indische-Ned. en Ambonnezen van huis en haard moesten vluchten. Maar in elk geval zijn het Nederlanders die er in hoofdzaak schuldig aan zijn. Laten wij Ned. het dan tot onze plicht rekenen het deze mensen in de eerste plaats zo dragelijk mogelijk te maken, voor dat we ons gaan bemoeien met andere vluchtelingen, die ons immers niet zo na aan het hart liggen als onze eigen mensen. Laten we het toch niet zover zoeken zolang we dicht bij huis nog zovelen kunnen helpen.

Het mooiste zou zijn als we een ieder zouden kunnen helpen, maar laten wij bij onze eigen mensen beginnen.

D.

A. T.

ABONNEMENTEN OP

Legerkoerier VERKRIJGBAAR

Met ingang van 1 Januari a.s. is het mogelijk zich persoonlijk te abonneren op het maandblad „LEGERKOERIER”, officieel orgaan van de Koninklijke Landmacht. De abonnementsprijs bedraagt f3.— per jaar (voor abonne's in het buitenland f3.50). Er worden alleen jaarabonnementen verstrekt, welke uitsluitend per giro en bij vooruitbetaling kunnen worden voldaan. Reeds nu kan men zich als abonne opgeven door storting van f3.— (c.q. f3.50) op girorekening nr. 42.42.14 ten name van Administrateur Legerkoerier, onder vermelding „Abonnement Legerkoerier 1953” en met duidelijke opgave van het adres, waar men het blad wenst te ontvangen.

Uiteraard blijft daarnaast de gratis verspreiding onder de troep en onder de reserve-officieren met groot verlot gehandhaafd.

8 December 1941

Opdat wij niet vergeten!!!

Wij hebben ze leren kennen. de Japanners, als, beleefde, voorkomende, minzaam buigende, charmante mensen. Zij waren Oosterlingen. Maar zij waren charmant. En Japan, het eilandenrijk waar zij vandaan kwamen, moest sprookjesachtig zijn. We herinneren ons de vele Japanse landschapschilderijen met de betoverde Fushi Yama op de achtergrond. Japan, het land van de thee-huisjes. de geisha's, de kersenbloesem, de kimono's.

Wij hebben ze leren kennen in de vele Tjijoda's, (de Japanse warenhuizen), in de „haardressing-saloons“, in de fotowinkels, als rijwielherstellers, als vissers. Ach, het was een charmant volkje. Altijd voor-

Vervolg van pagina 2

voor ons zo onmisbare mededelingen en bezieling.

Intussen blijft de huidige redactiecommissie voorlopig aan. Zij heeft met name in de afgelopen maanden zeer goed werk gedaan en is bereid, verder te blijven medewerken. Een orgaan als het onze kan wel een uitgebreide redactie-commissie gebruiken. Deze geeft bovendien waarborg voor grote variatie.

Hoe de redactiestaf op de duur zal worden gevormd, is nog niet bekend. In elk geval zijn wij weer een stap verder in de goede richting gekomen.

Reeds vele maanden geleden heeft de nieuwe hoofdredacteur een plan bij ons hoofdbestuur ingediend voor het tijdschrift, waarmee het bestuur zich accoord verklaarde. De verwezenlijking van dit plan vraagt geld, dat er nog niet is, maar dat er zeker komen zal, vooral wanneer we verder groeien in ledental en ook advertenties zullen opnemen. Nieuwe rubrieken, meer verscheidenheid, grotere omvang, boeiende inhoud.

Het kan niet alles ineens, maar wij streven ernaar en hopen het te bereiken. Sympathie, steun, medewerking van al onze leden is daartoe nodig.

Wij roepen die in voor de nieuwe hoofdredacteur en de redactiecommissie, opdat hij geholpen worde in het bereiken van het doel: ons orgaan te maken tot het lijfblad voor elke wapenbroeder en -zuster, waarin zij vinden wat zij ervan verwachten en wat zij nodig hebben.

komend, altijd beleefd. Zij zagen er uit alsof zij geen dier, laat staan een mens, kwaad konden doen!

Wij hebben vele van die charmante, beleefde, minzaam buigende Japannertjes later pas o zo goed leren kennen. Te goed. Om nooit te vergeten. Wij hebben ze leren kennen als de „Jan-de-Mepper's, als de „Bollesadisten“. We hebben hennis gemaakt met de vrienden van „Sonai-de-Maanblaffer“.

Maar tussen de eerste en de latere kennismaking lag dan ook een historische datum: 8 December 1941.

Terwijl in Europa de oorlog al hevig woedde en Nederland zuchtte onder de Duitse laars, toen heerste er nog, zij het betrekkelijk, vrede in Azië. Maar terwijl Japanse diplomaten in alle vrede in de Verenigde Staten met Amerikaanse diplomaten confereerden en uitdrukkelijk verklaarden dat Japan alleen maar vredszame bedoelingen had, toen was op dat zelfde ogenblik de Japanse oorlogsvloot al aan het afzakken en zochten Japanse Zero-fighters en bommenwerpers hun prooi in de haven van Pearl Harbour.

Met Pearl Harbour begon het spel. Het was uit met de Japanse comédie. En het spel eindigde triest en tragisch, voor miljoenen mensen, voor ons Koninkrijk.

Na 8 December 1941 kwam 15 Augustus 1945, de dag waarop aan boord van het Amerikaanse slagschip „Missouri“ Japan zich onvoorwaardelijk over gaf. En aan boord van dat slagschip stond een generaal Douglas Mac Arthur, als de man die terug was gekomen. Aan boord van dat slagschip stond ook onze admiraal Helfrich, de man die zich in de eerste oorlogsweken in de Pacific de bijnaam van „Ship-a-day-Helfrich“ had verworven.

Tussen 8 December 1941 en 15 Augustus 1945 gebeurde er veel. Te veel. Onze mannen en vrouwen, die in die strijd zijn gevallen liggen overal verspreid, in kampkerkhoven van Sabang tot Merauke, in Siam, Zuid Afrika, Ceylon, Australië, Amerika, Japan, Amerika, maar ook op de bodem van de zee.

Daarom, laten wij 8 December nooit vergeten. Wij zijn geen haatdragend volk. Wij hebben getoond slagen te kunnen incasseren. Wij hebben geleerd in de donkerste nacht uit te zien naar het eerste ochtendgloren, ook al duurt die nacht en het wachten soms onbarmhartig lang!

Maar, en zonder wantrouwend te zijn, laten wij oppassen voor de eventuele kwade bedoelingen die achter voorkomendheid, tegemoetheid, charme en wat dies meer zij, verborgen kunnen zijn. 8 December 1941 was onder andere een les. Een les waar wij liever niet aan worden herinnerd, maar die toch nooit mag worden vergeten!

Ho denken Legionnaires erover!

Deze kolommen staan open voor allerlei op- en aanmerkingen van Legionnaires, mits het natuurlijk niet de perken van fatsoen en stijl te buiten gaat, of om een andere reden, naar het oordeel van de redactie, niet gepubliceerd kan worden. Niet geplaatste copy zal worden geretourneerd, eventueel met op- of aanmerking.

Beste vrienden,

Onze eerste contactavond afd. Oost-A'dam is goed geweest. Het spijt mij, en dat zal ook het bestuur met mij eens zijn, dat er nog talloze Veteranen zijn die niets van zich laten horen.

Beste vrienden, zodra er weer eens een avond wordt georganiseerd, wees een kerel, en kom eens neuzen.

De band van onze organisatie moet sterk zijn, heb je critiek, kom er mee naar voren als het maar gezonde critiek is, want aan afbreuk hebben we niets, wel aan mensen, die iets willen bouwen.

Verder moeten we, als er weer een avond is tegen het einde de zaal niet verlaten, maar wachten totdat er één van het bestuur de bijeenkomst gesloten heeft.

Dus ook niet voor die tijd naar de garderobe gaan, doe dat dan als je niet kunt wachten in de pauze, het geeft zo'n rommelig idee en het is zo ondanbaar voor diegenen die zo hun best hebben gedaan om de avond zo gezellig mogelijk te maken. En ook voor het bestuur. Dus Vrienden laten we daar in het vervolg rekening mee houden.

En dan dit nog, als er iets is onder de leden of in het bestuur, bepraat het met elkaar, maar ga mekaar niet te lijf, want er werd zo iets in de vergadering uitgelaten, ik ben daar zeer tegen, vergeet niet, het is moeilijker de vrede te organiseren dan de oorlog te winnen. De vruchten van de overwinning zullen verloren gaan als de vrede niet goed georganiseerd is.

14 November 1952.

J. Westerneng, afd. Oost-A'dam.

Allerlei problemen

Van een communistisch georiënteerde medewerker heb ik van het begin van ons samen-zijn tal van gezegdes moeten slikken, zonder het een en ander voldoende te kunnen weerleggen. Bijvoorbeeld kreeg ik te horen dat Nederland aan het einde van de afgelopen oorlog voor 450 miljoen gulden aan gouddekking had liggen in de kluizen van Fort Knox en dat de U.S.A. dit geld niet losliet maar blokkeerde en om ons aan haar te knechten de Marshallhulp aan ons opdrong. Nu weet ik zeker dat Amerika (V.S.) wel degelijk voordelen heeft gehad en nog heeft

van dit fonds, o.a. verminderde kans op werkloosheid in eigen land en tot op zekere hoogte een afhankelijk maken van Europa aan haar, maar ik ben er van overtuigd, dat dit fonds in de eerste plaats gesticht is om ons uit de handen van de communisten te redden. Echter komt deze persoon aandragen met het verhaal, dat Nederland met deze 450 miljoen gulden aan zijn wederopbouw had kunnen beginnen en zelfs in zo voldoende mate, dat er van buitenlandse hulp geheel geen sprake had behoeven te zijn en dat er van communistisch gevaar nooit sprake geweest zou moeten zijn, aangezien Moskou dan juist direct na de Duitse capitulatie ons land had bezet. Wel heb ik in de couranten kort geleden een en ander gelezen van de bezwaren die Europese fabrikanten zouden hebben van te ver doorgevoerde Amerikaanse inmenging in handel en industrie, echter weet ik hiervan ook zeer weinig. Deze communistische persoon hield verder vol dat het in Rusland en de satellietlanden alles prachtig voor elkaar is. Eventuele vluchtelingen zouden middenstanders of kapitalisten en dus vijanden van de arbeiders en dus van de staat zijn en de verhalen van deze mensen zouden louter propaganda zijn.

Verder kreeg ik te horen dat Nederland vóór de oorlog jaarlijks miljoenen uitgaf voor het sluitend maken van de Oost-Indische begroting en dat dit geld voornamelijk was bestemd voor de salarissen van de talrijke ambtenaren en het K.N.I.L. Nu wist ik wel dat deze begroting nooit sloot (behalve dan over het jaar 1940 toen het moest na de capitulatie van Nederland, als ik mij tenminste niet vergis), maar nooit hoeveel dit bedrag was. Ik kon dit feit dus niet ontkennen of betwifelen, maar wel heb ik geprobeerd dit feit te vergoelijken door te vertellen, dat talrijke goederen in Nederland een markt vonden (ik denk daarbij aan de Amsterdamse tabaksbeurs), alvorens zij over de wereld verspreid gingen en dat niettegenstaande de Opendeur Politiek toch talrijke Nederlandse bedrijven en maatschappijen (neem bijvoorbeeld Gebr. Stork & Co., Borsumij, GeoWehry, Lindetevis en talrijke cultuurmaatschappijen; de Borsumij had zelfs enkele monopolies) er schatten geld aan verdienden. En volgens mij heeft de Indische begroting nooit gesloten omdat de importtax

voor goederen uit Nederland laag gehouden werd. Als gevolg hebben niet alleen de door genoemde persoon zo uitgeschoolden kapitalisten genoeg van dit alles beleefd, maar volgens mij indirect ook de arbeiders, zij het dan alleen al door minder werkloosheid in ons land en waarschijnlijk ook door een geringere belastingheffing van het loon der arbeiders.

Gaarne had ik dat u mij (en misschien is het ook goed dat anderen het lezen) een en ander in een artikel van ons lijfblad de Wapenbroeders uitlegde, mits er plaatsruimte in het blad is en u er tijd voor kunt vinden om de zaak liefst zo grondig mogelijk te bekijken. Het liefst had ik dit artikel uiterlijk in het nummer van half December, dan zou ik meermalen genoemde persoon uw antwoord nog net vóór het einde van de maalcampagne onder de neus kunnen duwen. Aan de andere kant is het de vraag of men een vurig communist wel kan overtuigen van iets, dat is te hopen.

A. SNIJDERS

Noot van de redactie

Het debatteren met een communist, beste Snijders, is een moeilijk ding. Want deze mensen, die van de doctrine uitgaan, dat in het communisme de oplossing van alle problemen is te vinden, waarmee de wereld worstelt, en dat het de andere (vrije) volken, onder aanvoering van Amerika, alleen maar te doen is, om de mensheid..... en vul hier maar alles in wat beroerd is, zijn niet voor rede vatbaar. Zoals zij het zeggen is het en daarmee uit.

Wat je hier allemaal ter sprake brengt, so-bat, is zo ingewikkeld, dat wij er niet in een onderschrift op kunnen ingaan. Om alles precies volgens de feiten voor te stellen met vermelding van alle zeer samengestelde en veelvormige factoren die erbij betrokken zijn, zouden wij wel een heel nummer vol kunnen schrijven. En als de feiten precies zijn verteld, zal de doctrinaire communist het toch niet geloven, want hij moet niet de dingen zien zoals ze zijn, maar zoals de communistische heilsleer wil, dat hij ze zal zien. Het zal dan ook niet veel helpen, als de in je brief ter sprake gebrachte zaken uit de doekjes worden gedaan.

Wij vrije democraten die de grote goederen bezitten van vrijheid van gedachte, woord, leven, handelwijze, godsdienst, staat, weten drommels goed, dat er in Amerika en de andere democratische landen ook veel verkeers, gemeens, zelfzuchtigs en noem maar op wat nog meer slechts is. Met name tegenover de kleine landen wordt niet steeds volgens de hoge idealen en leuzen gehandeld, ook hier geldt maar al te veel het recht en de macht van de sterkste. Maar wij mogen dat tenminste zeggen, wij mogen critiek oefenen en juist daardoor kan het slechte worden bestreden. Onder een terreur-regiem als

van het communisme kan dat niet, daar heeft de oppermachtige raad die de staat bestuurt, altijd gelijk. En als iemand hem onwelgevallig wordt, wordt hem een zogenaamde bekentenis in de mond gelegd, en een er-kentenis dat hij de straf verdient, en dan is hij via een proces, dat een aanfluiting is van alle recht, gauw door de doodstraf uit de weg geruimd. Het doet denken aan de tijd van de Romeinse despoten, toen keizer Nero iemand die hem verveelde of niet meer beviel, de „raad“ gaf: ga naar huis en drink de gif beker. Zie b.v. thans naar Praag.

En beter dan met een communist te redetwisten over bepaalde feiten, die een gewoon mens niet kan overzien, is het, hem principiëel, in zijn beginselen, aan te tasten. Wij hopen binnenkort een reeks artikelen te kunnen geven, waarin deze principia van het communisme worden besproken en natuurlijk bestreden.

Intussen valt er over de aangehaalde zaken wel iets te zeggen. Trouwens, jij zelf geeft al een antwoord in de goede richting. Zelfs al zou het waar zijn, dat Amerika baat heeft gehad bij het in bewaring gegeven goud, dan nog moet daartegenover worden bedacht, welk een onmetelijk voordeel Nederland heeft gehad door Amerika's hulp, militair en financieel, waardoor wij zijn verlost van de Duitse tyrannie en wij in staat zijn gesteld onze welvaart weer op peil te brengen. Jaja, Indië is mede door toedoen van Amerika uit het rijksverband gescheurd en door Amerika's hulp gaat er wel iets van Europa's zelfstandigheid verloren. En het ligt voor de hand, dat iemand die zoveel offert om te helpen, ook enige invloed in de besteding van de gelden wil hebben. Je kunt ook insinueren, dat alles eigenbelang is, omdat zonder een sterk Europa Amerika niet zou kunnen bestaan. Enzovoort, enzovoort.

En wat de Indische begroting betreft, inderdaad moest het moederland vaak bij-springen. Overigens het beste bewijs, dat wij Indië niet „uitzogen“ en er alleen maar winsten uit trokken! Dat dit geld bestemd zou zijn geweest voor de ambtenaren en het K.N.I.L., best mogelijk; wij zouden dat eens precies moeten nagaan. Maar wat zou dat? Die ambtenaren en dat leger waren voor Indië bestemd, dienden Indië en het eert Nederland alleen maar, als het deze dienst aan Indië mogelijk maakte.

Dat Nederland uit de energie van zijn landgenoten, die Indië hebben gediend en tot welvaart gebracht, winst heeft getrokken, spreekt vanzelf, dat is redelijk. De communistische machthebbers trekken ook winst uit het werk dat in Rusland gebeurt en daar dan veelal door slaven. Vraagt u die communist eens of hij b.v. weet wat de bruiloft van Stalins dochter enkele jaren geleden heeft gekost.

Engeland heeft geprofiteerd van wat zijn landgenoten in de Engelse koloniën tot stand brachten, Frankrijk en België dito.

Juist door samenwerking tussen Nederlands intellect, ijver, geestdrift, arbeid, kennis, ervaring en kapitaal, met Indische arbeidskracht en toewijding, hebben de rijke Indische natuur en de Indische bodem de producten opgebracht die de wereld nodig had. En het is Nederlands onvergankelijke eer, dat het in de winsten ook het Indische volk deed meedelen. Onverdachte getuigen zijn aan te halen, dat Nederland in Indië alle andere landen met koloniën ver vooruit was in humane methoden, in zorg voor de bevolking enzovoort.

Nederland en Indië beiden hebben geprofiteerd van dat eeuwenlange samengaan.

En wat je zegt, Snijders, over de arbeider die hiervan ook genoeg heeft beleefd, is

volkomen terecht. De achteruitgang van na de oorlog is voor een groot deel zeker aan de veranderde omstandigheden ten aanzien van Indië te wijten. Dat zal de geschiedenis nog wel nader aantonen.

Maar nogmaals: een communist laat zich niet overtuigen; hij heeft vooropgezet gelijk. Wij kunnen ook niet voortgaan met betogen. Er komt nog wel gelegenheid dat er op deze dingen kan worden ingegaan.

Het voornaamste is echter: het beginsel, waarvan de communist uitgaat, en dat vierkant staat tegenover het christelijk-democratisch beginsel. Op dat terrein moeten de degens worden gekruist. Ten dienst van die strijd hopen wij binnenkort het een en ander te kunnen bijdragen.

Het **GAT** in de vloer

Toen Job in de oudheid op een mestvaalt kroop, zal de goede man stellig in de mening verkeerd hebben dat er geen vuiler denkbare plaats in de wereld bestond. Het is daarom jammer dat hij ons schoollokaaltje in „Tommo” niet gekend heeft, want ongetwijfeld had hij dan daaraan de voorkeur gegeven. Met een timmersmansoog gemeten lag het slijk ongeveer twintig centimeter dik op de vloer, en de wanden waren bedekt met iets dat veel op zeewier geleek.

Bij de deur, op de plaats waar bij mijn vrouw thuis een matje pleegt te liggen, zit een gat en nu niet zo'n piepgaatje, maar, om in timmermansstijl te blijven, zo iets van tachtig bij tachtig.

Deze model legerplaats was ons toegewezen door iemand die er nog nooit geweest was en we hadden er maar in te kruipen en daarmee uit!

En we deden het, na eerst met schoppen enkele drietonners slijk naar buiten te hebben gewerkt. De wanden kwamen later wel eens aan de beurt. En heus, dit laatste meen-

den wij ook, maar och, zoals soldaten zijn, na een tijdje voelden we er ons thuis zoals het was, en 's avonds als de lampjes brandden kreeg ons lokaaltje zelfs iets intiems met haar groen bemoste wanden en haar plafond vol zwaluwnesten en spinraggen. Tevens was het gat in de vloer, listiglijk bedekt met een dun laagje bamboe, een bron van vermaak om onschuldige voorbijgangers met vriendelijke lachjes naar binnen te lokken, om ze dan tot borsthoogte in het gat te zien verdwijnen.

En niet alleen voorbijgangers, iedereen kreeg een beurt, de korporaal, de sergeant en zelfs de nieuwe Luit werd deze inwijdingsceremonie niet bespaard. Bij deze laatste verliep echter niet alles volgens de regels van het spel.

De Luit n.l. was nogal klein van gestalte en in plaats van nu, zoals het voor kleine mensen behoorde, gehéél onder de grond te verdwijnen, bleef hij op zijn kin hangen. We vonden het erg flauw van hem, hoewel hij heftig ontkende het met opzet gedaan te hebben.

Toen kwam het onverwachte..... Het nooit gedroomde verschrikkelijke iets..... Wie er over geklapt had weten we nog niet, maar het was er..... Het bevel, dat geheel het schoollokaal grondig gereinigd, en het gat in de vloer dichtgespijkerd moest worden. De Luit kwam een nadere toelichting geven: „Ja” zei hij. „Het is omdat we morgen vertrekken, anders was het natuurlijk niet nodig!”

En wij die eens gedroomd hadden om nog eens Kap'teins, Majoors, Kolonels en Generaals in het gat te zien verdwijnen, wij gingen met een zucht hamer en spijker halen.....

N. A. J. KOEVOETS.

Inbinden

van ons lijf-orgaan .

Machtig mooie band!

F1.- (inclusief porti)

Opgave:

Secr. Afd. Amsterdam

Stadionskade 17II

Achter het gordijn van ijzer

In de rubriek „Zo denken legionnaires er over” staat o.a. een antwoord op de brief van Snijders. Het is, in zijn gedachtenwisseling met zijn communistische collega wellicht dienstig, als hij het boek van onze bekende Karakorum-bergbeklimmer, dr. P. C. Visser, die ambassadeur in Moskou is geweest, ter lezing probeert te krijgen. Het heet: Mijn indrukken uit de Sowjet-Unie, en wij doen er hier twee aanhalingen uit, die ook anderen wel zullen interesseren. Het boek is uitgegeven bij Van Holkema en Warendorf n.v., Amsterdam. Over de Russische arbeider in vergelijking met de Westeuropese schrijft de heer Visser, dat deze vergelijking ongetwijfeld in het nadeel van de Rus moet uitvallen. Daarbij echter, zo gaat hij verder:

Begaat men de fout, dat men twee ongelijke grootheden tegen elkaar afweegt. Indien men vergelijkingen wil maken, dan dient men de huidige toestanden in de Sovjet-Unie te vergelijken met die, welke heersten onder het Tsaren-regiem of die van 10 en zelfs met die van 3 en 2 jaren geleden. En dan kan men slechts tot de conclusie komen, dat de grote massa der bevolking er materieel ongetwijfeld op vooruit is gegaan. Deze medaille heeft evenwel een keerzijde, want deze vooruitgang heeft plaats gehad ten koste van het hoogste en beste, wat de mens kan bezitten, namelijk van zijn individuele en geestelijke vrijheid, ten koste van zijn eigen vrije wil, zijn eigen vrij oordeel, kortom ten koste van zijn gehele persoonlijkheid”. Totalitaire staten maken veel werk van hun propaganda. Onwillekeurig trekt men daaruit de conclusie, dat hun regiem zó weinig zichzelf als goed en juist bewijst, dat het die propaganda nodig heeft. Versligt nog in ons geheugen de propagandistische schreeuwerij van Goebels, en wij weten ook welk een enorme hoeveelheid geld de Indonesische republiek voor propaganda in Amerika heeft uitgegeven, terwijl Nederland helaas niet begreep, dat het daar in die periode krachtig tegen tevelde had moeten trekken; het had er waarschijnlijk overbluffend materiaal voor en Amerika, dat zo gemakkelijk het oor leent aan reclame en de grote mond, had nu eenmaal in dezelfde trant en op dezelf-

de grootscheepse schaal tegen-propaganda nodig.

Maar terzake. Over de propaganda van de Sovjet-Unie schrijft dr. Visser in zijn boek o.m.:

„De propaganda vermeldt, dat in de Sovjet-Unie de regeringsmacht in handen is van de arbeiders, maar verzwijgt, dat in feite deze macht in de vorm van dictatuur uitsluitend wordt uitgeoefend door de heren van het Kremlin. Als zij zegt, dat iedere Sovjet-burger recht heeft op werk en er geen werkloosheid mogelijk is, dan is die mededeling inderdaad waar, maar tevens onvolledig, omdat er een zeer aanzienlijk tekort aan arbeidskrachten is door de zeer grote verliezen in de oorlog geleden, de uitbreiding der industrie en het enorme aantal mannen, dat voor militaire doeleinden wordt gevorderd. Het niet bestaan van werkloosheid kan derhalve de vooruitgang van het regiem niet bewijzen. De propaganda vermeldt, dat in de Sovjet-Unie stakingen niet voorkomen, maar zij verzwijgt wat er gebeuren zou met hen, die uit ontevredenheid over mistoestanden het zouden wagen er het bijltje er bij neer te leggen; zij vermeldt de hoge lonen van de leden der Stachanov-groep, maar verzwijgt, dat deze groep klein is en verzwijgt eveneens de heel wat lagere lonen van de overgrote meerderheid der Sovjetwerkers; zij vermeldt de zegeningen van de klassenloze maatschappij, maar zij verzwijgt, dat in de huidige een-klassestaat het gelijkheidsbegrip volkomen is verdwenen en het standsverschil zich duidelijk aftekent; zij vermeldt de vrijheid, die de Sovjetburgers voor zich veroverd hebben, maar zij verzwijgt de totale onmogelijkheid van een vrije meningsuiting en van een vrije wil en het gebrek aan vrijheid in de kunst, in de wetenschap enz.; zij vermeldt de vrije democratische verkiezingen en verzwijgt, dat zelfs een vrije kandidaatskeuze is uitgesloten, terwijl een andere partij dan de communistische niet kan bestaan; zij vermeldt, dat de Sovjet-Unie opkomt voor het zelfbeschikkingsrecht der volken, maar zij verzwijgt, dat zij zich voortdurend mengt in de interne aangelegenheden van letterlijk ieder staat via de Communistische partij aldaar”.

Wapenbroeder

Want dat is de hoofdoorzaak, je kunt hier bijna nergens meer enthousiast voor worden, omdat het hele leven geen doel heeft. Wat is er voor vooruitzicht?

J Uit een brief van een wapenbroeder
ouw brief, beste vriend, hadden wij graag persoonlijk beantwoord, maar met zo'n paar honderd brieven van oud-wapenbroeders op onze tafel is daar niet aan te beginnen. Daarom op deze manier een antwoord aan jou, dat tevens kan dienen voor anderen die in gelijke zin hebben geschreven als jij. Wij hebben de dingen eens even laten bezinken. Dat is wel eens goed, om niet altijd heet-van-de-naald te handelen.

In sommige opzichten ben ik het met het doel wel eens, — zo schrijf je —. Maar ik vraag me wel af, of het nut heeft om die oude geest weer op te halen. Ik meen juist van niet, althans niet als doodgewoon fabrieksarbeider. U zegt, dat wij indommelen, versuffen, maar is dat niet het beste? De massa suft immers. Niet dat ik bij die massa wil horen, integendeel, maar als je je niet houdt alsof je suft, kun je onmogelijk met al die pietleuterige bepalingen genoegen nemen, U begrijpt wel, ik denk er net zo over als U, ik heb er lang op gehoopt, dat er iets gedaan werd, maar ik ondervond, dat je door die Indische ideeën aan te houden helemaal niet in deze gemeenschap paste en steeds ontevredener werd.

Ik ondervond ook, dat jongens waar ik mee gediend had en die er destijds in Indië dezelfde ideeën op na hielden, deze nu hadden laten varen en weer vrij goed pasten hierzo.

Dit schrijf je en je licht het toe met je ervaring. En wij begrijpen je zo goed; wij hebben immers hetzelfde ondervonden en gedacht, maar wij besloten toch, niet in te dutten, geen genoegen te nemen met de dingen zoals ze zijn, noch onze ideeën en waarden, die wij in onze legertijd hebben verworven, te laten varen en ons gelijk te schakelen. Daarom zijn wij een jaar geleden begonnen, om te zien, wat wij samen met die tienduizenden gelijkgezinden, onze oude makkers, konden doen om die impasse van versuffing of gelijkschakeling te ontkomen. Om niet toe te geven aan die stemmen in ons, die spraken van nu maar verder zelfzuchtig ons eigen belang te zoeken, het gemakkelijke compromis te aanvaarden en ons „Indisch verleden” te vergeten.

Nee, zeiden we, laten wij het proberen. En na een jaar mogen wij wel zeggen, dat wij ons niet hebben vergist en..... dat wij ook niet veel langer hadden moeten wachten, daar het dan voor velen te laat zou zijn om nog wakker geschud te kunnen worden. Ze zouden voor goed zijn ingeslapen, je kent ze wel, zulke lieden, die dood zijn en het alleen nog niet weten!

Het feit, dat je fabrieksarbeider bent heeft daar niets mee te maken. Tenslotte heeft ieder zijn eigen taak en werk en het feit, dat iemand gevochten heeft voor zijn land geeft hem nog geen recht op een positie als chef of voorman. Hij moet ook als werker bewezen hebben, te willen aanpakken en ook de vervelendste of zwaarste arbeid doen in het besef, dat dit zijn plicht is, die hij trouwens zelf op zich heeft genomen.

Och, hoor ik je zeggen, al doe je dit werk nog zo goed, niemand die het opmerkt. Trouwens, je moet het goed doen, anders ga je d'r uit.

En je schrijft:

— Na mijn terugkeer volgde ik een cursus machinebankwerker aan de Rijkswerkplaats. Nutteloos, totaal nutteloos. Ik kon niet eens werk krijgen als zodanig. Ja, ik kon wel werk krijgen, bij defabriek, als fabrieksarbeider. Toen ik aangenomen werd, mooie woorden genoeg, maar wat zijn woorden, zolang ik het in mijn loonzakje niet merk? Het is een groot bedrijf, maar niet bereid, ons een handbreed tegemoet te komen. Want denk niet, dat ik hierin alleen sta, ik kan er verscheidenen opnoemen. De meesten dezer jongens hebben stom massawerk, ik heb tenminste nog vakwerk, maar daarbij erger ik mij weer geregeld omdat mijn collega's meer verdienen, omdat zij gediplomeerd zijn en ik niet. Ze zullen trouwens niet lang meer met me lachen. Maar is het wonder, dat die jongens, die eerst Java en Sumatra doorkruisten en nu achter zo'n idiote pers zitten te stampen, dag in dag uit, week in week uit, jaar in jaar uit, met het vooruitzicht dit tot hun 65e jaar te moeten blijven doen, is het wonder, dat ze geen ideeën meer hebben? Je moet wel suf zijn, wil je niet gek worden daarvan.

Ik ken een ex-korporaal, een der besten van ons onderdeel in alle opzichten, nu, bij deze fabriek, zenuwachtig, geen enkele ambitie meer, geen enkele liefhebberij, hij weet het, alles is zo doelloos, zo zonder uitzicht. Want dat is de hoofdoorzaak, je kunt hier bijna nergens meer enthousiast voor worden, omdat het hele leven geen doel heeft. Wat is er voor vooruitzicht? Ik ben er van overtuigd, geachte redactie, dat u niet achter zo'n pers zit. U bent nog ergens warm voor te krijgen, ik ook nog, anders hapte ik niet zo, maar ik ben ervan overtuigd, dat er heel veel oud-Wapenbroeders zijn die het niet meer zijn.

Enfin, hoe het ook zij, we zitten er mee, dus stuur me maar een kaart en laat me even weten, of het contributie is of abonnementsgeld, want mijn rijksdaalders zijn tegenwoordig ook duur!

Zo schrijf je en wij antwoorden:

Je stemming begrijpen wij zo goed. Ook wij zitten — weer op andere wijze — gevangen in de eentonigheid, de technische verbijzondering van het moderne leven, ook onze rijksdaalders zijn duur. Wij zouden graag zoveel dingen anders wensen. Maar zeg nu zelf: is dat eigenlijk wel de kern der moeilijkheden?

Ja, je zegt het zelf al: het hele leven heeft geen doel meer, wat is er voor vooruitzicht? Geloof je niet, dat als er zo'n doel, zulk een uitzicht was, het je betrekkelijk minder kon schelen, of je nu aan de pers staat of aan de tekenafel zit of aan de werkbank staat? *En dat willen wij nu trachten te bereiken, dat er weer doel en uitzicht voor jou en ons allemaal komt, waardoor je leven inhoud krijgt en blijdschap.*

Wij kunnen niet veel doen, geen aanlokkelijker werk, geen hoger loon, geen prettiger huiselijke omstandigheden voor de vele duizenden onder ons — en we schakelen er ons zelf bij in, al zijn we misschien wat ouder — bereiken. Ieder moet zijn eigen weg vrij worstelen en wij uit Indië hebben dat ook daar moeten doen, schrikken daar niet van terug, al is het hier anders.

Wie niet jaren aan de lopende band wil staan of ponswerk wil doen, heeft het toch in zijn vermogen, om iets anders te doen. Jij zelf bent machinebankwerker; daardoor heb je nu denklijk al vakwerk, maar je kunt je intussen verder bekwamen, er zijn genoeg cursussen, en zo is het met iedereen, die verder wil.

Ons ongeluk is — van ons die Indië achter de rug hebben — dat wij wat zijn vervreemd van de gewone maatschappij, en dat wij bij terugkeer weleens dachten: ik ben meer waard en zal dus ook meer en hoger gewaardeerd worden.

Inderdaad zijn wij meer waard geworden: ons karakter is gestaald, we hebben ervaring

in moeilijke situaties opgedaan, we hebben wat van de wereld gezien, we hebben geleerd aan te pakken, we zijn gewend voor elkaar in te staan, met elkaar samen te werken, iets voor een ander over te hebben. Maar laten wij nu even wel wezen, al deze dingen maken je nu maar niet onmiddellijk ook voor een bepaald bedrijf meer waard in de zin, dat je economisch b.v. hoger gewaardeerd moet worden, of maar dadelijk op een opzichtersplaats gezet moet worden. En dat is natuurlijk een van de oorzaken van onze teleurstelling, van onze grieven misschien: we voelen ons toch eigenlijk wat verongelijkt. En dan gaat het van een leien dakje omlaag naar gevoelens van miskend-zijn, niet begrepen-worden, onverschilligheid, balorigheid, en we bederven het voor onszelf en onze medestanders, onze ouders of ons gezin.

Het gaat niet allemaal zo snel, als wij willen. Beteren en bekwamen dan wij hebben lange jaren het geringste werk moeten doen eer ze kwamen op de plaats die ze toch al lang hadden moeten bezetten. Anderen, die zulk een plaats nog veel meer verdienden, bereikten die nooit. Maar ze vonden in andere richting, na hun eentonige werk, een vervulling van hun leven: lectuur, clubwerk, sport, toerisme en natuurstudie, film, spel, enz. en velen waren zelfs blij met eentonig werk, omdat intussen hun gedachten bezig konden zijn met hun liefhebberijen.

Nogmaals: wij willen alleen maar proberen, het leven van ons jonge oud-strijders weer inhoud, richting en doel te geven, door het oude gevoel te doen herleven, een contact te leggen, een uitlaatklep te geven, met en voor elkander de dingen te doen die wij nodig achten.

Vergeeten wij niet: in Indië, als soldaat was het heel anders, moeilijker, gevaarlijker, in veel opzichten ook gemakkelijker; je hoefde niet voor voeding, kleding en onderdak te zorgen, en vaak namen we genoegen met iets waarvoor we thans onze neus zouden optrekken, maar het soldatenleven is nu eenmaal iets apart. En het is niet eenvoudig, om, als je jarenlang dat leven hebt geleid, je weer in en aan te passen in de burgermaatschappij. Wij moeten dan ook zeker niet dat soldatenleven hier willen voortzetten in onze burgerplunje. We zijn nu burger en moeten en willen ons in dat burgerschap invoegen.

Evenwel: wij hebben in ons soldatenbestaan zoveel goeds gevonden, zoveel nieuwe en kostbare waarden ontdekt, dat wij dat eruit willen behouden en tot een kracht omzetten voor ons leven in de burgermaatschappij.

Och, we kletsen misschien teveel. Maar we wilden in ons antwoord niet te kort zijn en duidelijk laten gevoelen, wat onze bedoelingen zijn, en..... waar de grenzen van ons streven liggen. Al is het natuurlijk helemaal niet uitgesloten, dat wij door onze samenbinding dingen bereiken, die wij thans nog voor onmogelijk, buiten de grenzen van onze macht, achten.

En nu nog even over het geld. Ja, we hebben indertijd een minimum gesteld. Het lijkt veel en is ook veel — al is de rijksdaalder helaas maar een kwart maand van die grote achterwielen van onze grootvader — maar een berekening heeft ons bewezen, dat wij het, voorlopig althans, niet lager kunnen stellen, als wij tenminste geregeld het blad aan elk lid willen zenden. Zeven nummers voor een rijksdaalder, het is 35 cents per nummer.

We moeten het even aanzien, vrienden. Julie begrijpt wel, dat als we 50 000 leden zouden hebben, we met minder geld per man kunnen volstaan dan als we 10 000 man sterk zijn. Dat moet zich allemaal nog schikken. Wanneer we van particulieren, ondernemingen en grote en kleine bedrijven geregelde

bijdragen zouden kunnen ontvangen, kan de bijdrage wellicht lager worden gesteld.

Hoofdzak is dat allen achter ons staan en mee willen doen. En dat meedoen betekent heus niet in de eerste plaats en alleen geldelijke steun. Van veel groter belang zijn *werkkraft, morele steun, medewerking voor ons blad, abonnementen, artikelen, foto's, brieven, critiek, advertentie-opgaven.*

Helpt ons dat we niet indutten!

Beste Wapenbroeder, onbekende schrijver. Dank voor je brief. Wij hopen, dat je — met anderen — iets aan ons antwoord zult hebben. Wij drukken je de hand. Het ga je goed. Hou vol, hoe moed, blijf zo wakker als je je door je brief hebt getoond!

Miles.

Na het heengaan van een groot Nederlands dichteres

Op de morgen van de 24e November werd in alle stilte in het crematorium te Westerveld het stoffelijk overschot verast van een der grote figuren uit het Nederlandse geestesleven der laatste halve eeuw, mevrouw dr. Henriëtte Roland Holst.

Gedreven door de edele hartstocht naar een betere wereld van mensenliefde, gerechtigheid en vrede heeft zij haar stem in een gezapig Holland doen klinken en vurig gestreden om haar idealen te verwezenlijken. Velen achten de richting die zij daarbij volgde, verkeerd, met name in het begin toen zij zich in de socialistische gelederen voegde. Later onttrok zij zich aan de actieve partijwerkzaamheid. Maar niemand, van wel'e richting of overtuiging ook, twijfelde ooit aan haar zuiverheid en oprechtheid. Het tragische in haar leven

is, dat zij, hoewel zij tot de mensen wilde gaan en iets voor hen wilde betekenen, metterdaad, toch juist door degenen voor wie zij streed, in haar pēzie, die niet zo gemakkelijk aanspreekt, niet werd begrepen. Maar velen hebben haar hartstochtelijke stem beluisterd, zijn getroffen door haar gedichten en wellicht tot nadenken gebracht over toestanden die zij anders maar al te gewoon accepteerden.

Het Kerstnummer biedt ons een passende gelegenheid om nog iets meer over deze strijdbare vrouw en dichteres te vertellen, die ons, juist ons, ook zoveel heeft te zeggen.

Voor dit nummer volstaan wij met een vers uit haar bundel „Tusschen twee werelden”.

K.

De zachtheid heeft
nu niet veel plaats
aarde

*De zachtheid heeft nu niet veel plaats op aarde;
geweld zette zich op haar breed terneer;
de haat schoot uit, de woorden werden zwaarder;
het hart kromp same' in de verkilde sfeer.*

*Ginds in de donkerte der diepe togen
beidt Liefde rustig haar gezegend uur,
geen twijfel heeft haar klaren blik omtogen;
de glimlach om haar mond bleef even puur.*

*Eens komt de dag, dat de goudene krachten
doordringend, stralend, heel het levensveld,
maar dit zijn dagen dat het hart zijn smachten
moet onderdrukken, als zijn pijn een held.*

Nederland - België - Denemarken

Het Deense driemaandelijke tijdschrift „Frihed og Fælleskab" heeft een speciaal nummer uitgegeven, gewijd aan de Deens-Belgisch-Nederlandse samenwerking. Medewerkers zijn André Godderis, Brussel, Dr. A. J. Verbrugh, Dordrecht en P. Kragelund, Kopenhagen, terwijl er een slotwoord is van de redacteur.

De heer Godderis wijst erop dat de verschillende naties juist tot de structuur van Europa behoren en op geen ander werelddeel in die vorm worden teruggevonden. De Europese mens voelt zich van nature verbonden met zeer eenvoudige realiteiten: een huis, een gezin, een horizon, een werkring, een familie, een levenswijze en een natie. De natie is hetgeen waarop de kleinere organen leven en waaraan zij hun levenskracht onttrekken, maar zij is daarnaast de structuur waarop andere, grotere gemeenschappen moeten worden opgebouwd. Zij mogen daarom niet worden opgeheven, maar moeten integendeel krachtig zijn en hun soevereiniteit behouden. Daarom zijn ook de landen, die op het ogenblik wars zijn van de ideologische geestesconstructie de landen, die de stevigste internationale positie bekleeden; Engeland, Zwitserland, Zweden, Denemarken, Noorwegen, Spanje, Ierland, Portugal, Joego-Slavië. Deze bezitten nog de levenskracht die nodig is om de vrede te bewaren. De kleine naties en onder hen in de eerste plaats Denemarken, België en Nederland hebben als roeping de Europese gedachte nieuw leven in te blazen door metterdaad aan te tonen dat de handhaving van de nationale soevereiniteit geenszins een vredelievende verstandhouding uitsluit, maar er integendeel de grondslag van vormt. De enig mogelijke Westerse eenheid is een geestelijke eenheid. De kleine naties moeten dus hun persoonlijkheid, dat wil zeggen hun soevereiniteit handhaven. De druk die op hen wordt uitgeoefend door de grote ideologische blokken en door de imperialistische machten in Europa zelf kunnen zij met succes het hoofd bieden als zij uit vrije wil een verbond sluiten, dat de hoeksteen van een jong en veerkrachtig Europa zal worden. Deze bond van vrije naties is de hechtste garant van de vrede in Europa.

Dr. Verbrugh geeft een historische beschouwing en geeft vooral aan wat er te verwachten is van Duitsland en Frankrijk. Na de Franse revolutie kwam eerst het Duitse nationalisme op, dus omstreeks 1800 en het keerde zich in de eerste plaats tegen de vele vorsten van de kleine staatjes waarin Duitsland verdeeld was. Evenals later onder de keizers en onder Hitler was Duits nationalisme altijd gericht op uitbreiding, op gro-

ter gebied dan men had. Het was steeds anders gericht als in onze landen waar het nationalisme zich schaarde om het vorstendom en uitging van de bestaande natie. Daardoor is het mogelijk dat de Duitse nationalisten nu zo kunnen dwepen met het verenigd Europa, het is voor hen een groter Duitsland. De Fransen nu beperken zich in hun ideeën tot Frankrijk zelf, maar zij zijn nog geheel ingeleefd in hun oude geschiedenis en voor hen is Frankrijk de kern van alle Westerse beschaving. Het behoud van die kern is voor hen het behoud van die beschaving, het behoud van Frankrijk is het behoud van Europa. Een verloren gaan van de rest zien zij niet zo ernstig in, dat zal maar tijdelijk zijn en iets wezenlijks is er buiten Frankrijk zelf toch niet. Frankrijk zal dan ook niet veel verantwoordelijkheid voelen voor de defensie, waar het gebieden buiten Frankrijk betreft. Daarvoor en in de verhoudingen met Engeland moeten daarom Nederland, België, Denemarken en ook Noorwegen een bond vormen en zich verenigen om tegenover de groten in een gelijkwaardige onderhandelingspositie te komen. Zij hebben daarvoor solidariteit nodig, die tussen de kleine landen kan worden bevorderd door meer economische en culturele betrekkingen aan te knopen.

De heer Kragelund, die voorzitter is van de Zuid-Sleeswijk Liga, wijst in het bijzonder op het grote belang wat er voor de kleine landen in is gelegen om zich aaneen te sluiten omdat men zich daarbij ook wederzijds steun verschaft bij bijzondere vraagstukken, waarin men anders de belangen der kleineren gemakkelijk over het hoofd ziet. Een nauwere Deens-Nederlands-Belgische samenwerking zal ongetwijfeld in vele opzichten nuttig zijn voor de drie landen, hun zelfstandigheid verhogen en bij de belangrijke internationale onderhandelingen aan hun stem meer gewicht verlenen. Daarenboven zal daardoor een tegenwicht ontstaan tegen de overheersende Duitse invloed in het nieuwe Europa, die zich in economisch, politiek en cultureel opzicht begint af te tekenen.

De hoofdredacteur van het blad, Harald Sørensen, besluit tenslotte met: Hetgeen in dit nummer is beschreven is een stuk werkelijkheid van de kleine staten in de hedendaagse Westelijke wereld. Enige mensen zijn in hun leven zo nauw in contact gekomen met de werkelijkheid, dat ze wel genoodzaakt werden op te houden met langer in frasen te denken. Daarom verheugt het ons, dat wij hen in onze kolommen aan het woord konden laten komen; want datgene wat hen bezighoudt is hoogst ernstig. Het is de vraag of wij in Europa niet bezig zijn de vrijheid

en de menselijkheid weg te organiseren. In April werd in dit blad geschreven dat wij meer kunnen leren van de kleine man en zijn problemen dan van de officiële overzichten van officiële redevoeringen. Nu Duitslands herbewapening nodig is in de strijd van Oost tegen West moeten wij ook denken aan de vrijheid, rust en menselijkheid in dat deel van Europa dat tegenstander is van dwang en dictatuur. Vergeet men het detail, dan wordt het samenstel van het geheel onwaar en wij zullen — verblind door onze eigen propaganda, door ons tekort aan werkelijkheidszin — terecht komen in een toestand die wij niet hebben gewenst.

Wij moeten doordringen tot de werkelijkheid, tot de werkelijkheid van het detail, tot de werkelijkheid van de enkele mens en van het enkele volk en ons daaraan spiegelen. Op die manier ontstaat de ware wederopbouw.

Misschien waren deze woorden lichtelijk hooggestemd. Maar hier schijnt nu iets tot realiteit te komen. Hier is nu een tastbaar initiatief tot aanzien gekomen, dat wij kunnen steunen en waardoor wij ons kunnen ontdoen van de verkeerde contrasten, waarmee wij dagelijks bezig zijn. Ik geloof dat er reden is om deze zaak op te nemen en nu uit te voeren.

VOORBARIG

Dezer dagen heeft men kunnen lezen hoe Herriot, de voorzitter van de Franse nationale vergadering, zich heeft uitgesproken tegen de Europese Defensie Gemeenschap. Nog steeds is het lang niet zeker dat Frankrijk het verdrag in het parlement zal goedkeuren. Zeer grote groepen in Frankrijk kanten zich ertegen, omdat zij terecht vrezden, dat het Duitsland zal zijn, dat hierdoor feitelijk de leiding in Europa zal krijgen.

Des te vreemder doet het aan, dat onze minister van Oorlog en Marine — aldus „De Dordtenaar” van 4 October — in het begin van deze maand een nota deed uitgaan aan de Chef van de Marinestaf, de Vlagofficier Materiëel, idem Personeel en een aantal andere hoge ambtenaren van de ministeries van Oorlog en Marine, waarin wordt gewezen op de overdracht van bevoegdheden die met de totstandkoming van de E.D.C. gepaard zal gaan. De minister wijst erop, dat de medewerking hieraan bij verschillende te wensen overlaat en schrijft dan:

— Zouden vele afdelingshoofden, officieren en ambtenaren, zich vreemd blijven voelen en daardoor vreemd blijven staan tegenover deze nieuwe ontwikkeling, dan verwacht ik hieruit niet alleen nadelen voor de Nederlandse belangen, doch evenzeer nadelen voor de persoonlijke belangen van al diegenen, die thans op nationale basis op zo voortreffelijke wijze hun werk verrichten. —

Wij geloven dat deze ministeriële mededeling aan duidelijkheid niets te wensen overlaat, maar vragen ons toch wel af, hoe de betrokken hoge ambtenaren deze nota moeten rijmen met hun eed van trouw aan H.M. de Koningin. En ook hoe zij dat moeten rijmen met hun trouw aan de Nederlandse grondwet, waarvan art. 187 luidt:

— Alle Nederlanders daartoe in staat, zijn verplicht mede te werken tot handhaving der onafhankelijkheid van het Rijk en tot verdediging van zijn grondgebied. —

Maar wij zijn op dat gebied al aan veel gewend, kan men misschien zeggen..... Maar ook dan nog is het op zijn minst voorbarig om zulk een nota te verzenden nog lang voordat de E.D.C. in het parlement is goed-

gekeurd en op een ogenblik waarop de vraag of de E.D.C. ooit in werking zal treden door het toedoen van Frankrijk en Duitsland nog twijfelachtig is.

Wij herinneren ons nu echter, dat een van de P.P. (politieke partijen) een handboekje voor de propaganda het licht deed zien, waarin werd medegedeeld:

— dat alleen door aan deze federalisatie mee te werken op basis van vrijwilligheid de nationale zelfstandigheid het beste wordt gewaarborgd, want werken wij niet vrijwillig mee, dan zullen wij op hardhandige wijze worden gedwongen. —

Misschien had de minister wat in dit zouteloze boekje gelezen en wilde hij nu zijn ambtenaren reeds een voorproefje geven van deze veronderstelde hardhandigheid!

A. J. V.

Bij het lezen van zulke dingen doemen wel weer enige vragen op. Als we er vanuit gaan dat het betrokken stuk van de minister wel vertrouwelijk zal zijn geweest is de eerste kwestie hoe het dan direct in de krant komt. Zou het niet vertrouwelijk zijn verzonden dan wordt de vraag hoe dat dan mogelijk is. In ieder geval klopt er weer iets niet. Komt helaas veel voor. In de tweede plaats rijst inderdaad ook dikwijls de vraag of officieren en hogere ambtenaren kunnen blijven meedoen aan de opheffing van onze zelfstandigheid. Er moet dan echter wel erop gewezen worden dat de oplossing nimmer kan worden gevonden in in dienst blijven en de regeringsmaatregelen saboteren. Dat is altijd onjuist en onaanvaardbaar.

In de derde plaats zien we voor de zoveelste maal dat de Regering maar doet buiten de volksvertegenwoordiging om en deze voorvoldongen feiten plaatst.

Als tenslotte de minister niet met het geven van opdrachten kan volstaan maar zich per dreigbrief tot zijn ondergeschikten moet wenden om ze uitgevoerd te krijgen dan heeft het geheel alleen daarom al in het geheel niets weg van een zwerende vinger, want het klopt niet.

D.

Politiek of niet?

Voor onze wapenbroeders en -zusters is het in het afgelopen eerste jaar van ons bestaan wel duidelijk geworden, wat het Veteranenlegioen wil en wat de bedoeling dus ook is van het orgaan oud-Wapenbroeders. Toen zij hun oude blad ontvingen, was er onmiddellijk in hen het gevoel: ja, wij horen erbij, dit spreekt ons aan, dat is het wat wij de laatste jaren misten sinds onze terugkeer uit Indië: die kameraadschap, dat saamhorigheidsgevoel, die sterke band, tussen ons gelegd in jaren van nauw contact, zoals in het burgerleven van alle dag maar zelden zo wordt gevonden.

Zij werden het zich weer diep bewust: dit mooie, dat wij hebben gewonnen in die tijden, toen wij op elkaar waren aangewezen, samen in nood en angst, in druk en zweet verkeerden, samen afgezonderd zaten, samen een uiterst moeilijke taak hadden op te knappen en wisten wat we aan elkander hadden — dat onberedeneerde gevoel van het met en voor elkaar te zullen doen, als vaderlanders en makkers, het betekent iets in ons leven, het kan een kracht zijn in deze Nederlandse samenleving, waarin wij nu weer zijn geplaatst.

En toen ons blad voor het eerst uitkwam, dank zij de klarenstoot van Ton Schilling, die tot verzamelen blies van allen die weer afgezonderd zaten in hun dorpen en steden, in hun kringen en belangen, in hun arbeid en studie, hun familie en clubs, hun zorgen en piekerans, wisten zij het meteen: wij doen mee, wij willen wat wij in die moeilijke jaren als een bezit voor het leven hebben verworven, niet laten rusten en roesten, wij kunnen en willen er gezamenlijk iets mee doen voor hetzelfde Nederland in welks dienst wij stonden als soldaat, vkh-ster, matroos, marinier, marva, luchtmachtman. Wij gaan ons verenigen als oud-strijders, wij willen persoonlijk contact houden met onze vrienden (en vriendinnen) ter plaatse en in onze streek, en via het orgaan en (bijvoorbeeld) jaarlijkse landelijke bijeenkomsten met onze makkers over het gehele land. Gezamenlijk willen wij bestuderen en overleggen wat wij met de verworven waarden kunnen doen, niet voor onszelf in de eerste plaats, maar voor ons land. En toch voor onszelf tevens, want wijzelf vormen immers mee het Nederlandse volk.

In dat eerste nummer was het wat kort en naief gezegd: Doel: Nederland! Maar de goede verstaander begreep, wat ons bewoog, en deed dat onmiddellijk blijken. Duizenden brieven van sympathie kwamen er. Van het land en uit de stad, uit de kazernes en de hospitalen, van de dominees en uit de kloosters.

En ook van de zussen. Horen wij er niet bij? vroegen zij. - Natuurlijk wel. - Ben jullie

ons vergeten? - Natuurlijk niet. Maar domme mannen als wij zijn, wij keken het eerst naar onze mannelijke kameraden en in de gespannenheid van onze eerste pogingen..... vergeef het ons, vriendinnen van het leger en de marine..... keken wij niet naar de meisjes! Maar in de loop van dit jaar is het wel gebleken, te weinig echter nog, dat jullie dat zelf ook beseft. Je meldde je afzonderlijk en in groepen aan voor lidmaatschap en abonnement, en medewerking aan wat jullie en wij allemaal willen. Wij rekenen verder nog meer op jullie. Is er geen vkh-ster of marva die geregeld medewerkerster kan worden?

Nee, voor onze wapenbroeders en -zusters bestond er geen twijfel. En hun geestdrift is onze krachtbron. Hun aanmelding en medewerking heeft het ons mogelijk gemaakt, verder te gaan.

Ook van hun kant kwamen vragen. Begrijpelijk. Men wilde weten of dit misschien alleen een slimme poging was, geld uit de zakken te kloppen. Of hier wellicht iets anders achter verborgen zat, of dat het toch echt en zuiver en eerlijk was zonder bijbedoelingen.

Maar deze vragen vonden hun antwoord in ons streven en ons orgaan zelf. Het tijdschrift gaf die schok van herkenning: daar hebben wij hem weer, de oude vriend uit Indië, die ons daar zulk een trouwe kameraad was.

Het vele geld dat nodig was kwam er. Van alle kanten. Zo werd het begin betaald. Maar direct als een levend iets ter wereld komt, vraagt het voedsel en geld om in stand te worden gehouden. En voor een tijdschrift is dat niet gering. Ondanks veel voor niets verrichte arbeid van redactie en medewerkers, veel hulp van de drukkers, veel steun van helpers, kwamen we toch niet uit. Och, dat zijn zo de kinderziekten. Uit dat eerste jaar moeten dan ook nog wat schulden worden afgedaan.

Dat komt wel, ons getal groeit geregeld, wij hopen inkomsten uit advertenties te krijgen en er zijn nog altijd van die onbaatzuchtige helpers, die ons streven krachtig geldelijk steunen. Die verplichtingen die wij nog hebben tegenover de eerste hoofdredacteur en drukker moeten in de eerste plaats worden nagekomen. Daar zetten wij allemaal onze schouders onder, al was het alleen maar door te zorgen, dat wij elk een nieuwe makker lid maken. Onze vereniging heeft geen commercieel doel, evenmin als ons blad, alles wat binnenkomt is ten bate van het legioen. Maar de kosten moeten betaald, de arbeid moet gehonoreerd worden en niemand onzer zou wensen, dat daaraan werd tekort gedaan.

Een politiek doel heeft onze vereniging evenmin, dat voelde ieder onzer direct heel goed aan. Dat zou partij-politiek betekenen en wij willen juist een hechte band leggen tussen alle kameraden, van welke politieke richting ook. Wij willen elkaar begrijpen en in onze vaak tegengestelde opvattingen op dit terrein verdragen. Wat natuurlijk een gedachtenwisseling niet uitsluit. Dit alles hebben onze wapenbroeders en -zusters wel begrepen.

Verschillende buitenstaanders begrepen het echter niet. En misschien is het wel wat onze eigen schuld geweest. Och, in het eerste enthousiasme zijn er weleens wat grote frasen en al te sterke woorden gesproken. Maar om nu, zoals direct bij het begin gebeurde in de grote pers, te spreken van een „oproep tot politieke actie” omdat er in het eerste appel dat uitging werd gesproken van „het gebruiken van onze invloed in binnen- en buitenlandse aangelegenheden”, ging toch te ver. En om te schrijven zoals een andere krant dan waaruit het laatste werd aangehaald, deed, was ook niet bepaald begrijpend. Die krant schreef o.a.:

„Bovendien heeft het niet de minste zin om in een periode waarin zich in Nederland het ene nieuwe probleem op het andere stapelt, zijn tijd te verdoen met slagzinnen en frasen. Nog minder bestaat er behoefte om alle klachten te bundelen in een „legioen”, dat zich voor het gemak belangrijker acht dan „alle politieke partijen bij elkaar”. Gezien de artikelen en uitlatingen in „Wapenbroeders” schijnt dit blad de stem te worden van een legioen der ontevreden. En met ontevreden mensen is nog nimmer met succes gewerkt aan een goede zaak. Nog afgezien van de mogelijkheid, dat dit „legioen” een toevluchtsoord zal worden voor die elementen, die de ontevredenheid van anderen maar al te graag gebruiken als voedingsbodem voor hun ideologieën”.

Ja, zo schreef die krant 17 October 1951. De redacteur kon blijkbaar niet alles wat er in die eerste periode bij ons naar buiten kwam, verwerken en greep toen maar iets aan, waarop hij critiek kon uitoefenen; hij scheen ook niet even te kunnen afwachten en begon toen maar direct met verdenkingen te operen. Hij begreep blijkbaar in het minst niet, wat hier naar buiten drong en kon zich niet tot de hoogte opwerken van het juiste milde oordeel. Hij begreep niet, dat ons streven ook juist wat gericht tegen een mentaliteit als de zijne, van verdachtmaking en onverdraagzaamheid. Hij begreep niet, dat het leven en de levensvormen veranderen, dat niet alles in het gewende en geijkte gangetje behoeft door te gaan, dat er zoiets als levende krachten in de mens, vooral de jonge mens werken, die een geëigende vorm zoeken om hun idealen na te streven. Hij wist blijkbaar niet eens van het bestaan van veteranenlegioenen in de andere geallieerde

landen af; wellicht was hij dan wat voorzigtiger geweest. Kortom, hij begreep niets van wat ons werkelijk bewoog.

En zo waren er meer, die ons volk trachtten wijs te maken, dat wij een stel bruinhemden zouden blijken te zijn met fascistische bedoelingen, een soort vijfde kolonne, die, o rampzalig Nederland!, weleens een greep naar de macht zou wagen!

Voor deze lieden — politici, die hun partij gevaar zagen lopen, journalisten, radio- en andere sprekers — moge het intussen in het verlopen jaar duidelijk zijn gebleken, wat wij willen, en wij hopen, dat het in het volgende levensjaar van het Legioen nog duidelijker zal worden. Zoals de goede verstaander direct de geest proefde en de toon hoorde, de oude bekende, zo bleek de boze verstaander al dadelijk niets anders dan verdachtmaking en critiek gereed te hebben. O, dat onverdraagzame Nederlandje!

Daarmee bewees hij overigens ongewild en onbedoeld, hoe groot en nodig de taak is, die wij kunnen en hopen te vervullen: begrip en vriendschap, onderling verstaan van elkander, verdraagzaamheid van elkander, elkaars eigenaardigheden, driften en opvattingen, ook al zijn wij van allerlei slag, stand, geloof, politieke richting.

Is het dan tegenwoordig niet meer mogelijk, gezamenlijk iets te doen, elkander te bezielen en ons contact te verstevigen, ook al is de een humanist, de ander orthodox christen, een derde socialist, een vierde rooms-katholiek, een vijfde wellicht communist, en een zesde voor vrijheid en democratie, alsof de overige vijf — met uitzondering dan van de communist — dit niet ook zouden zijn!

Kunnen onze politieke leiders, wier gedachten wij in hetgeen sommige journalisten over ons schreven menen te beluisteren, dan alleen nog maar in partijen en scherp gescheiden overtuigingen denken? Durven ze in iets, dat hun blijkbaar volkomen vreemd is — hebben ze zelf geen zonen of broeders die in militaire dienst zijn geweest of nog zijn? — en volslagen onbekend, zodat ze er niets van begrijpen, niet eens het goede te veronderstellen en te onderkennen en vliegen ze er alleen maar op af om het af te breken, daar het niet in hun oude gevestigde kraampast? Of..... we zeggen het aarzeland..... omdat ze misschien bang zijn voor dat eigen standje?

Wij betreuren dat en hopen, dat zij in het afgelopen jaar tot beter inzicht zullen zijn gekomen en tot groter begrip geneigd.

Doch, soms twijfel je eraan, of de verkeerde gedachten geheel weg zijn, getuige een artikel in De Reserve-officier van November. Wij gaan hier thans niet uitvoerig op in. Wel willen wij de schrijver verzoeken, onze jaargang nog eens door te nemen. Hij zal dan toch moeten vinden, wat ons drijft, en precies de namen lezen van wie de organisatoren en het bestuur zijn van het le-

gioen. Hij kan onmogelijk volhouden dat wij oen. Hij kan onmogelijk volhouden dat wij die verzwijgen. Hij zal in de thans opgetreden hoofdredacteur — die heus niet alles voor zijn rekening neemt wat in die afgelopen jaargang, toen er nog geen letter van hem in kwam, heeft gestaan — iemand ontmoeten die terzelfder tijd met hem, en voor eenzelfde ondergrondse arbeid, in de gevangenis het z.g. „Oranjehotel” te Scheveningen heeft gezeten. Dat was al in 1941. En hem zal dan wel duidelijk zijn, dat deze nooit aan een beweging zou meedoen, die ook maar iets zou hebben van fascisme of nationaal-socialisme of wat totalitaire ideologie ook. Wij hebben heus niet de illusie, dat de gezondmaking, het verzet tegen de ondergang, van onze cultuur „er een is binnen de omheining van het Veteranenlegioen Nederland”. Ik kan dit ook niet lezen uit het commentaar dat in ons nummer 22, van 3 Oct. jl. blz. 13 wordt gegeven op een eerste artikel, daar aangehaald, in „De Reserve-offier”. De laatste zin van dat commentaar had m.i. beter achterwege kunnen blijven. Overigens beveel ik dit commentaar nogeens ter aandachtige lezing aan. Laten wij voortaan van weerskanten proberen elkaars bedoelingen zuiver te verstaan; veel onvruchtbaar geschrijf kan vervallen. Maar ter zake.

Onze bedoelingen zijn *niet politiek*. De een of ander heeft in het begin weleens doorgepraaid, en zegt misschien ook nu nog wel eens iets dat je nu niet dadelijk zo heel zwaar moet nemen. Maar wie de jongeren, die het voorrecht hebben gehad de kleine zaken van ons kleine landje eens van buitenaf, op verre afstand, te bekijken, enigszins begrijpt — of daartoe moeite wil doen — die weet, dat met het invloed willen oefenen op de gang van zaken geen politieke activiteit is bedoeld, slechts een gestand doen van onze plichten als democratisch burger. Zulke invloed als wij, eenvoudig door ons dienstbetoon, door de prikkels die van ons op elkander en op buitenstaanders uitgaan, kunnen doen blijken. Niet direct, maar door de geest die wij, elk in onze eigen kring en in onze eigen politieke partij als we er tot een behoren, willen doen doordringen. De geest die ons bezielde, toen wij voor ons land het zware en ellendige, voor velen onze kameraden dodelijke of verminkende, werk deden van recht, rust en orde te scheppen in de gebiedsdelen overzee. Die geest willen wij verlevendigen, omdat wij gevoelen, dat daaruit goede dingen kunnen voortkomen, zo waar als er goede dingen ginds door zijn tot stand gebracht, hoe teleurstellend voor velen ook de ontwikkeling der zaken is geweest.

Wij willen niet teveel achteruitzien al doen we dat natuurlijk telkens in herinnering, wij willen niet treuren, geen oude koeien ophalen; wij hebben hopelijk een lang leven voor ons. Wij willen alleen die goede geest waardevol over ons doen worden, omdat wij gevoelen dat wij die nodig hebben, dat het goed

was in die jaren zo met elkander te denken en te sjuuwen voor een gezamenlijk doel, terwijl wij tevens al onze persoonlijke nood, zorg en angst van elkander wisten en met elkander droegen.

En nu wij in de jaren sinds wij terug zijn, zien hoe anders en beter de dingen kunnen in dit goede land, dat het onze toch ook is, ja nog meer is geworden omdat wij ervoor hebben gestreden, nu willen wij die mogelijkheden die wij in ons weten, die verborgen levende krachten, waarvan wij de waarde in gevaarlijke tijd hebben leren kennen, activeren, tot goede werkelijkheid laten worden.

Vage plannen en stomme idealen? Mogelijk! Wellicht onderschatten wij de bergen bezwaren, de hoge schotten en muren tussen de vaderlanders, het egoïsme, ook in onszelf, de verlamme invloeden, die de bureaucratie en de sleur hier uitoefenen.

Maar wij voelen ons niet verantwoord, als wij het niet proberen. De dingen die gedaan moeten worden dienen zich vanzelf wel aan en wij moeten onszelf en elkaar telkens voorhouden, wat er te doen valt. Wij moeten oppassen dat wij de zaken die dit jaar zijn genoemd als praktische taken, niet vergeten. Onze daden zullen ons bestaansrecht moeten bewijzen.

Er zijn dingen waarvoor wij kunnen zorgen — en ook hebben gezorgd in het afgelopen jaar van ons bestaan. Dingen die de politieke partijen, de gevestigde verenigingen, niet aan kunnen en die wij zouden kunnen aanpakken, omdat wij met jeugdig élan in een gezamenlijke eenheid boven en buiten de partijen, onszelf willen geven in deze onze organisatie. Andere dingen kunnen wij via de groeperingen waarvan wij lid zijn, voorbrengen en tot stand brengen.

Geen „politieke” dingen, laat mij dat nog eens duidelijk zeggen in een land, waar men zoveel aan politiek doet en toch uiterst bang is als iemand politiek zou willen bedrijven buiten de gevestigde partijen om.

Wij zullen, ook naar binnen, steeds waakzaam moeten blijven en moeten oppassen voor verkeerde elementen en krachten. Wij hebben een raad van adviseurs, integere mannen, wien het heus wel overgelaten kan worden, dat zij ons op de vingers tikken als er verkeerde tendenzen zouden opkomen. Toen het legioen werd opgericht, achtten verschillende politieke partijbladen in ons land zulk een organisatie niet nodig. Ze wisten blijkbaar niet van het bestaan van zulke legioenen in Engeland, Frankrijk, Amerika en Canada. In ons landje scheen het niet te mogen. Het nieuwe of andere, wat niet in hun gedachtengang past, werd a priori afgekeurd, zo niet vervloekt.

Wij menen bewezen te hebben, dat zij zich niet bezorgd behoeven te maken, ja zich zelfs kunnen verheugen over de totstandkoming van het legioen. Wij hopen dat ons legioen dit ook verder zal kunnen bewijzen.

Wordt vervolgd

Tempat Piekerans

VAN MASTUFA

Watte land, watte land!

Mastufa leest de laatste tijd weer zoveel over het land daarginds in zijn krantjes. Nu is het als regel erg plezierig om weer eens te horen of te lezen van een land waar je voor voelt als je er ver vandaan bent. Maar die lol is er nu toch niet bij, het is alles even sjaggerijng. Zelfs Pieter 't Hoen, die altijd het hardst voor de Republiek Indonesia heeft gekakeld, krabbelt nu zo hard achteruit dat er grote wolken vuil opstuiven. Twee volle bladzijden in het Parool met koppen en uitdrukkingen van: Permanent Crisis, Extreem Nationalisme, Sentimenten, Corruptie, Armoede, Pijnlijk tekortschieten in leiderschap, Grootspraak en Fantasterij, Ware Warboel, enz. enz. Hij is daar als vriend en als gast heen geweest, thans geeft hij zijn mening. Nu is deze over het land daar nooit veel waard geweest, maar vroeger luidde hij zo volslagen anders en hetgeen daar nu staat wordt ook zo geheel gedekt door andere berichten.

Nu kan Mastufa wel op zijn borst gaan rammen, omdat hij altijd gezegd heeft dat het daar een rotzooi zou gaan worden. Hij doet het niet, hij is alleen maar treurig en bedroefd. In dit geval zou hij toch zo heel graag ongelijk hebben gehad. Want hij houdt van dat land en dat volk. Niet van het stelletje brallende pelopors en rovers, dat nu nog steeds zo'n grote mond heeft, maar wel van de lui die eerlijk voor hun land willen werken en vooral van die gewone mensen, het gewone volk uit de dessa. En daarvan moet hij nu lezen dat ze op vele plaatsen van honger en ellende omkomen, dat waar ze dan nog in ziekenhuizen kunnen komen het hongeroedeem een heel gewone kwaal is. Het resultaat van een politiek, die zich niet interesseerde voor de praktijk van het leven en de mogelijkheden, maar alleen voor schone theorie en voor leuzen. Maar als je een leuze niet in chocoladeletters geeft kan je er niet van eten.

Indonesië met zijn vele bendes en de grote onrust heeft een goed en betrouwbaar leger nodig. Het heeft een president en die is natuurlijk opperbevelhebber, dat is nogal wies. Maar Mastufa vindt het dan ook nogal wies dat die president een Regering bij zich heeft, die de zaken eigenlijk regelt. Daarginds heeft deze president nog wel 'n Regering 'n de zogenaamde Volksvertegenwoordiging zelf benoemd. Maar nu zit hij ook nog zelf de officieren op te stoken om de bevelen van die Regering niet op te volgen. Ra, ra, hoe zit dat? Snor is tenminste anders. Officieel staat het nu zo dat vier divisies nog de bevelen van de Regering opvolgen en drie alleen maar rechtstreeks aan de president gehoorzamen. Maar als Mastufa daar eens over piekert denkt hij zo dat de scheidingslijn wel wat anders zal lopen en wel dwars door alle divisies heen. Want waar het om gaat is of er een leger moet zijn van soldaten die hun vak kennen, zoals de minister van Defensie, eigenaardig genoeg, schijnt te willen, of dat je het beter kan doen met een stel kerels, die met wat wapens rondlopen, maar lak hebben aan iedere militaire opleiding en alleen behept zijn met wat men noemt een ware revolutionaire geest. En dat wil de president; die schijnt nog niet door te hebben dat je uit moet scheiden met om te wentelen als je eenmaal aan de macht bent gekomen. Hij wil blijkbaar zijn minister van Defensie uitzuiveren, maar is dan bang voor het leger, dat dus door de president tegen de minister wordt opgezet. Dan zegt Mastufa, als van ouds: Watte land, watte land. Maar in Mastufa's hoofd komt het toch ook op dat dit best weer eens op knokken uit kan gaan draaien. En zijn er weer heel wat de pineut; weer die gewone, rustige en eenvoudige, dessaman en ook weer heel wat van de landgenoten van Mastufa. Want die zitten daar ook heus niet op dons, het voelt meer aan als bamboedoerl. Gelukkig voor hen zijn er onder de lui, die door Prinsen „gescreend” zijn, heel wat, die dat niet eens aanvoelen, maar zij, die er al eens meer hadden rondgekeken, beginnen zich echt onplezierig te voelen. Die hebben zo het idee dat ze nog die rustige ogenblikken beleven, die nog worden geschonken als je op een bom zit waarvan de lont al is aangestoken.

Dit geheel maakt natuurlijk dat er de nodigen zijn die maar zorgen dat ze weggomen en dat er ook heel wat, zowel daar als hier, gaan zeggen dat we het zaakje nu maar moeten laten voor wat het is en het in het eigen vet laten gaarkoken. En dan vindt Mastufa dat het dubbel jammer wordt.

Want hij ziet wel dat we op het ogenblik even de kat uit de boom moeten gaan kijken. Er is daar een machtsstrijd aan de gang. Die kan groot vuurwerk gaan geven, maar het is bij zo iets toch ook altijd mogelijk dat hij op wat rustiger manier beslist wordt. En in ieder geval is het te verwachten dat er nu iets van een beslissing gaat komen. En die kan zo zijn dat we verder

Uit onverdachte mond

In het Bataviase ochtendblad „De Nieuws-gier” — sommigen onzer zullen het zich nog wel herinneren — schreef Jef Last over „De Indonesische mythe”, die in het huidige Indonesië de werkelijkheid verdoezelt. Hij spreekt daarin over „de reeds verslagen vijand”, hetwelk natuurlijk volkomen onjuist is. Nederland was geen vijand, maar zond zijn troepen uit om in het onder zijn jurisdictie staande gebied orde en veiligheid te scheppen, het recht te herstellen, het gewone volk te bevrijden van de tyrannie der rondtrekkende benden, en de zich opgeworpen hebbende machthebbers. Nederlands leger werd niet verslagen, maar is op bevel van de Nederlandse regering met de politieke actie op moeten houden.

Maar overigens is het niet gek, wat deze in Indonesië als leraar werkende schrijver Indië voorhoudt.

Een kleine aanhaling volgt hier:

„Het ergste is, dat men zich zó blind staart op de reeds verslagen vijand, dat men in zijn verblinding de veel sterkere nieuwe vijanden niet ziet naderen, die overal klaar staan. Men maakt zich zo druk over het gevaarlijke Nederlandse kapitaal, dat men niet beseft, hoe oneindig veel sterker en machtiger bv. het Amerikaanse kapitaal is. Men weert een paar honderd onschuldige Nederlandse romannetjes uit de bibliotheken, terwijl iedere boekhandel vol ligt met uit het Chinees vertaalde brochures. Men is doodsbang voor de onnozele Nederlandse cultuurinvloeden, terwijl Amerikaanse, Chinese, Russische cultuurinvloeden ongelimiteerd worden toegelaten. Men heeft het over de gevaren der Nederlandse militaire missie, terwijl het grootste gevaar is, dat een

maar beter doen niet te hopen. Maar de kans is minstens zo groot dat het anders wordt en dat het verstand zegeviert; dat de overwinnaars dan vragen om hulp, die ze weten dat er broodnodig is. Dan zijn er zoveel Nederlanders die kunnen helpen en die voor het land voelen. Voor Indonesië en Nederland zal het dan zo goed zijn als er geholpen wordt, als men van vroeger en nu een hoop narigheid vergeet en opbouwt. Zo ligt het althans volgens de piekerasi van

MASTUFA

onvoldoend getraind en gewapend Indonesisch leger straks een heel ander soort „militaire missie” niet weerstaan kan! Zo belet het bestaan van de „mythe” telkens weer het zien van die werkelijkheden, welke tegelijkertijd het werkelijke zijn en deze verblinding gaat zover, dat men zelfs iedere buitenlandse critiek het zwijgen op zou willen leggen.”

Een woord uit onverdachte mond, immers van een vriend van de Republiek Indonesië, die het zich voor gezegd kan rekenen! Och, dat men eerder de werkelijkheid had gezien!

Wist U, dat volgens de statistiek, in 1950: zijn vertrokken uit Indonesië:

87.000 personen met Nederlands paspoort; en binnengekomen in Indonesië:

44.000 personen met Nederlands paspoort; en dat volgens de statistiek in 1951:

zijn vertrokken en uit Indonesië:

55.000 personen met Nederlands paspoort; en binnengekomen in Indonesië:

44.000 personen met Nederlands paspoort.

Wij zijn benieuwd, of op de duur meer Nederlanders dan de 44.000 der laatste jaren zullen worden toegelaten en er minder zullen vertrekken. De Indonesiërs, die zich eerlijk van de situatie rekenschap geven, erkennen ruiterlijk, dat hun land niet zonder de Nederlanders kan. Hoe zou het ook, na eeuwen van zulk een vruchtbare en voor Indonesië ook welvaartscheppende samenleving !

Van de Redactie-commissie

Er schijnen zich wederom diverse interne moeilijkheden in het Legioen voor te doen. De redactie-commissie weet hier echter „officieel” niets van en kan zich niet „langs een omweg” gehoorde en wellicht daardoor onjuiste berichten laten beïnvloeden.

Zij meent zich dus van commentaar te moeten onthouden totdat een en opgehelderd zal zijn.

Wijzigingen Afdelingsadressen

1. Correspondentie-adres Nieuw Zeeland:

W. J. A. H. Witstyn, 274a Remuera Road,
Remuera, Auckland, S.E. 2, New Zealand.

2. Rectificatie District E.

Afd. E 1 - Assen.

Bestuur: Dr. H. P. Schaap, Beilerstraat 87, Assen, voorzitter; H. K. Blaauw, Vries, A 215, onder-voorzitter; L. Grit, Hoofdvaarts-
weg, woonwagen naast nr. 4, Assen, 1e secretaris; A. Moesker, Tuinstraat 122, Assen, 2e secretaris (tijd. 1ste); W. Eleveld, Roode-
weg 21, Assen, penningmeester; A. Bouwman, Gieterveen, F 70b, commissaris.

Afd. E 2 - Appelsga (Ooststellingwerf).

Voorl. Contact-adres: G. Hogenberg, Industrieweg 6, Appelsga.

Aan HET LEGIOEN

Redactie O.W. mocht naar aanleiding van het nummer van het 1-jarig bestaan en het nummer daarna vele gelukwensen ontvangen.

Legionnaires hartelijk bedankt en we gaan rustig door. We zijn er nog niet. Op naar de 50.000.....

En zijn we op die tjt, dan de andere, op naar de..... 100.000. Schouders er onder, hier kan wat groots verricht worden.

Amsterdam

In Mei van dit jaar werd in de afd. Amsterdam de Sociale Dienst opgericht, waarna direct begonnen werd, met contact op te nemen met personen, die zich aangeboden hadden ons als adviseurs te dienen.

Ook zijn er in de loop der tijd verschillende wapenbroeders en -zusters geweest, die zich

gemeld hebben, ons in dit werk te helpen, zodat de Sociale Sectie met enige mensen meer werden versterkt.

Het werkelozen-vraagstuk is één van de moeilijkheden, waarmee wij te kampen hebben. Vanaf Mei '52 tot heden waren er 30 aanvragen en konden 16 geplaatst worden. Medisch (specialistisch) advies gevraagd 3, waarvan wij 2 met resultaat konden helpen. Verder advies (juridisch, huizen-, medisch- en assurantieproblemen) verleend 8 stuks. Momenteel zijn er nog 4 lopende zaken. Huisbezoeken bij echtgenoten van Korea-militairen worden geregeld gedaan, evenzo ziekenbezoeken.

Mesach Matajane wordt geregeld opgezocht, en ik ben helaas tot de ontdekking gekomen, dat deze jongen al bijna „vergeten” wordt. Hij krijgt tegenwoordig weinig bezoek en voelt zich hopeloos eenzaam.

Hopelijk zijn er onder de lezers van dit stukje nog wel legionnaires, die een moment tijd kunnen vinden Mesach een kort bezoekje te brengen. (Burger Ziekenhuis, zaal 6, Linnaeusstraat, Amsterdam-O.).

Dank zij een fonds van het V.L.N. (Act. Schat) hebben wij hem in de kleren kunnen steken en hem kunnen voorzien van postzegels, papier, zakgeld, enz.

De Actie Ambon (gelden inzamelen voor kinderen voor Ambon, kinderen van 2 tot 10 jaar) begint ook al op volle toeren te draaien.

Met huisbezoeken aan invalide-militairen van '45-'50 zijn we ook reeds begonnen, doch we hebben nog steeds niet al de adressen te pakken kunnen krijgen. Mocht er iemand zijn, dan houden we ons ten eerste aanbevelen, voor deze adressen.

Sociale Dienst V.L.N. afd. Amsterdam
Plantage Middenlaan 40 b.
Amsterdam C.

Radio Programma's

gewijd aan de Strijdkrachten

Ongetwijfeld zal er belangstelling bestaan voor radioprogramma's die zijn gewijd aan de strijdkrachten. Hieronder volgen voor die belangstellenden de data en de tijden waarop een bepaald programma bij een van de eveneens aangegeven omroepverenigingen kan worden beluisterd.

12 December 17.30-17.40 „Bezoek aan de zware artillerie” (NCRV).

13 December 18.40-19.00 Westerse Defensie (KRO).

15 December 17.50-18.00 Militair Commentaar (AVRO).

16 December 17.50-18.00 De meerdere van de „gemeen soldaat” (AVRO).

17 December 17.50-18.00 „De marine man op

Nieuw Guinea” (NCRV); 18.20-18.30 „40 Jaar Luchtmacht” (VARA).

18 December 17.30-17.40 Koninklijke Marine (AVRO).

19 December 18.00-18.10 „De Huzaren van Boreel” (KRO).

20 December 18.40-19.00 Westerse Defensie (VARA).

22 December 17.50-18.00 Militair Commentaar (VARA).

24 December 17.50-18.00 Kerstviering bij de Kon. Marine (NCRV).

27 December 18.40-19.00 Westerse Defensie (KRO).

29 December 17.50-18.00 Militair Commentaar (AVRO).

30 December 17.50-18.00 MOVEO (AVRO).

Het Bestuur van de Afdeling Amsterdam:
v.l.n.r.: Zr. H. v.d. Sluys Veer (Soc.Sectie),
B. Stegerhoek (Penningm.) D. ter Veen
(Voorz.), E. D. Kruyswijk (Vice-Voorz.),
C. Bredius (Prop. Sectie).

GRONINGEN.

Het Secretariaat der Afd. Groningen deelt hierbij mede, dat het Mededelingenblaadje van A1 door bijzondere omstandigheden nog niet kan verschijnen. Nadere berichten volgen zo spoedig mogelijk.

ASSEN.

Wekelijkse avonden worden gehouden in „De Pelikaan”, Vaart ZZ te Assen. Aanvang 20.00 uur. Iedere Vrijdagavond. Legionnaires in Assen, op naar de Pelikaan. En vol die zaal.

Er kwamen weer vele Afdelingsblaadjes in ons bezit, maar ook en dat getuigt van de groei van ons Legioen, nieuwe..... Rotterdam viel op door de mooie kleurtjes. Afdelingen stuur elkaar de blaadjes. Dit helpt het contact *hecht* maken.

N.O. Friesland: Met „de Brenpost”.

Walcheren: Met „de Legionnaire”.

Maastricht: Met „de Tong Tong”.

's-Hertogenbosch: Met „de Open Vizier”.

Tippelaars opgelet!

Vol enthousiasme klonk in Maart deze kreet van sobat Bronstring.

Toen wij, in Nijmegen, dat lazén, ging ons Vierdaagsehart sneller kloppen. We zagen ze al komen, al die legionnaires! Het comité van ontvangst bestelde al bloemen voor de laatste dag. Dat zou me een ontvangst worden voor die sobats, die vier dagen gezwogen en gezweet hadden om de eindstreep te halen!

Gloeiend waren we, toen de wandelaars, beladen met bloemen en toegejuicht door de tienduizenden, die langs de wegen stonden, binnenkwamen. De legionnaires, die kerels waar je altijd op aan kunt, ontbraken.

Twee legionnaires liepen de mars in 't zweet huns aanschijns, uit. Twee man, waar er minstens vijftig hadden kunnen zijn.

Dit mag in 1953 niet gebeuren.

Legionnaire-tippelaar, haal je kisten uit het vet en ga nu reeds trainen, in afdelingsverband of als 't niet anders kan, alleen.

Nieuws

UIT DE AFDELINGEN

DOKKUM.

Organiseerde op 13 November een voorlichtingsavond over Ambon. Met medewerking van het Ambonese B.K.M.S. Gezelschap en Hawaiian-band. Afdeling Dokkum, Redactie O.W. ontving geen verslag, geen krantenknipsels, geen foto's. Dit is FOUT..... de verbinding is blijkbaar doorgeknipt. Lijnploeg naar..... voren.

GOUDA.

De bestellingen van de grote en kleine asbakjes met het Legioens-embleem lopen uitsluitend via de Afdeling Gouda. Ze worden gemaakt op het Keramisch Atelier „De Stulp” in Gouda.

ENSCHDEDE.

In hotel Avion werd een tentoonstelling van Oosterse Kunst gehouden. Verder hetzelfde relaas zoals bij Dokkum. Redactie O.W. ontving niets. Zo terloops op de 3e Landelijke Vergadering twee knipsels. Waar-deloze verbinding.

DEN HAAG.

Grote feestavond in de „Dierentuin” op 14 November j.l. Voor een verder verslag zie O.W. nr. 24 de advertentie. Zie verder Dokkum en Enschede.

KOREA.

Uit een brief van Sld. L. M. van der Zwam, legernr. 280119518..... Gisteren is met veel plechtigheid de Nederlandse vlag, geschonken door jullie Veteranen Legioen, officieel overgedragen aan ons Detachement. Nu, ik kan niet anders zeggen, dan dat het een prachtige vlag is. Ook mijn dank hiervoor.

In Mei gaat de organisatie voor de Vierdaagse in Nijmegen al draaien. We moeten dan al opgave hebben van alle deelnemers, opdat zij tijdig hun vakantie kunnen regelen. Zorg dus dat je dan al getraind bent! Voorlopig zal Bronstring alle inlichtingen, de vierdaagse betreffende, verstrekken, tot in Mei het Vierdaagse comité van de afdeling Nijmegen kan beginnen met de administratieve hap!

Legionnaires, Nijmegen staat klaar om jullie te ontvangen. We rekenen op jullie met de Vierdaagse!

Vierdaagse Comité, afd. Nijmegen.

Veteranen Legioen Nederland

Verslag van de Derde Landelijke Vergadering, gehouden te Utrecht op Zaterdag 22 November 1952.

De Voorzitter opent de vergadering met een welkomstwoord en een rede waarin hij er nogmaals op aandringt eendrachtig voor het Legioen samen te werken en de zaken toch vooral niet te vertroebelen door het erin mengen van persoonlijke kwesties.

Vervolgens doet de Enquête Commissie een voorlopig verslag omtrent haar voorbereidingen van Statuten en Huishoudelijk Reglement en haar algemene indruk omtrent het aangevangen onderzoek naar aanleiding van een aantal klachten welke, ingevolge het in Augustus bepaalde, bij haar waren voorgebracht. De voorzitter dankt de Commissie voor het verslag, hetgeen het Hoofdbestuur nog aanleiding zal geven om van één persoon, die een zeer ernstige beschuldiging had geuit, doch deze niet waar kon maken, nader rekenschap te vragen.

Hierna wordt overgegaan tot de hoofdschotel van de bijeenkomst: de behandeling van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement. Het is hierbij nog niet de gelegenheid waarbij deze worden vastgesteld, maar eerst een voorbereidende bespreking om de afdelingsbesturen een handleiding te geven voor hetgeen de moeilijkste kwesties zijn waarover de afdelingen zich moeten uitspreken en hun afgevaardigden naar de constituerende vergadering hun opdracht meegeven. Het lag eerst in het voornemen deze vergadering reeds op 20 December te houden, doch naderhand werd dit, in verband met het nog in de afdelingen te verrichten werk, te kort bevonden en gesteld op 10 Januari. Het heeft weinig zin op kleinigheden in te gaan. Ten eerste het punt of de kwestie van „Behartiging van het geestelijk en lichamelijk welzijn van de leden” moet worden gebracht onder de doelstelling of onder de middelen, waarmee men het doel tracht te bereiken. Hierbij staat aan de ene kant dat men wil zeggen dat het Legioen opgericht is met een zuiver ideëel doel, het belang van Nederland en dat daarbij dan de bevordering van de persoonlijke belangen dus slechts een middel kan zijn, dat dus moet dienen om de Vereniging sterk te maken om haar in staat te stellen het doel te bereiken. Zij, die deze opvatting zijn toegedaan, vrezen dat men anders leden krijgt die willen trachten er beter van te worden, door onderlinge hulp die verleend wordt, of een sportclub zoeken. De groep, die deze gedachte is toegedaan, van oude sobats, maar voor wie het ideële doel bijzaak is.

Daartegenover staat de opvatting dat men in het volk een hechter eenheid moet vormen en moet leren elkaar te steunen en dat men dan onderling moet beginnen met een voorbeeld te geven binnen de Vereniging. De troep, die deze gedachte is toegedaan,

is ook van mening dat er onder de oude jongens nog zoveel zijn, die bijstand, in welke vorm dan ook nodig hebben, dat een veteranenlegioen dit beslist ook als doel moet stellen. Het verschil van mening hierover kan dan ook heel gemakkelijk lopen langs dezelfde lijn als dat over het allerbelangrijkste punt. En dit is: Wie kunnen er lid zijn van het Veteranen Legioen Nederland?

De Commissie heeft hiervoor voorgesteld om te bepalen dat leden kunnen zijn natuurlijke personen, die Nederlander of Nederlands onderdaan zijn en in enig militair verband het Koninkrijk dienen of gediend hebben.

Het Hoofdbestuur stelt voor de oude omschrijving te behouden waarbij eerst worden genoemd degenen, die in militair verband hebben gediend, vervolgens de koopvaardij in oorlogstijd en het verzet en tenslotte allen, die instemmen met de doelstelling. Het gaat natuurlijk vooral om dit laatste en het is een kwestie of het een Legioen is van (oud)militairen, of dat ook anderen erbij kunnen komen. Het is een zaak waarover reeds op de vergadering van 17 November 1951 vele woorden zijn gevallen.

Bij de oprichting een jaar geleden is als kern genomen de veteraan. Het voorstel toen was om het daartoe te beperken. Dit ligt in de lijn zoals ook de buitenlandse Legioenen die hebben en het is ook de voorname band bij ons. Deze eerste opzet, welke nu ook nog zeer veel aanhangers blijkt te bezitten, gaat ervan uit dat er een organisatie wordt gevormd van hen, die het hebben meegemaakt om gezamenlijk, met opzij zetten van verschillen in godsdienst en politieke partij, zich in te zetten voor het gemeenschappelijke doel: Koningin en Vaderland. En hij gaat er van uit dat dit niet is afgelopen met het uittrekken van het uniform en dat men de onderlinge band moet bewaren en daardoor gesterkt, zowel gezamenlijk als ieder voor zich, een invloed moet uitoefenen ten bate van het land.

Maar reeds toen op die 17e November werd er naar voren gebracht dat men, wil men een invloed ten goede uitoefenen, de geleerden zo sterk mogelijk moet maken en dat er velen zijn, die niet hebben gediend maar zeer goede Vaderlanders zijn; dat velen niet in dienst konden wegens afkeuring, maar dat hun geestkracht en wil daarom zeker niet minder hoeven te zijn. Men wilde niemand van goede wil uitsluiten en noemde de beperking tot militairen het optrekken van een schot. Beide opvattingen staan nog tegenover elkaar. Toen bij de oprichting hebben de aanhangers van de eerste zich laten bekeren en is de tweede er tenslotte met algemene stemmen doorgekomen. Er speelt dus mede een rol het feit dat er reeds personen zijn togetreden in de verwach-

ting dat zij volwaardig zouden worden opgenomen en die dan nu eigenlijk teruggesteld zouden worden. Maar indien de meerderheid het beslist onjuist vindt dat iedereen lid kan worden, dan moet inderdaad nu de wijziging komen; de statuten binden voor 30 jaar en wijziging ervan is niet eenvoudig, heeft men op genoemde morele grond nu reeds bezwaar tegen verandering van het standpunt hetgeen een jaar geleden door een kleine groep is ingenomen dan mag men nu toch de meerderheid niet werkelijk kwalijk nemen als zij thans afstapt van een opvatting, die naar haar overtuiging verkeerd is; maar als men later alsnog zou willen veranderen op dit punt wordt het haast immoreel.

Natuurlijk is de uitdrukking dat iedereen lid kan worden niet juist, maar moet hij in verband worden gezien. Want roeyment en weigeren van lidmaatschap is altijd mogelijk bij het doen blijken of blijf geven van een gezindheid welke niet in overeenstemming is met de doelstellingen van de Vereniging en bij het schaden van de belangen en het aanzien van de Vereniging. Was dit niet zo dan zou een of andere partij of groep slechts zoveel mensen lid hebben te doen worden dat zij een meerderheid had om het Legioen aan zich ondergeschikt te maken. De angst hiervoor is ook een argument van hen die het lidmaatschap willen beperken tot de echte veteranen, waartegenover van de andere zijde weer wordt gesteld dat men, ook al is men in dienst geweest of er nog in, in het Legioen is als staatsburger en dat het in dienst geweest zijn toch ook nog geen enkele zekerheid geeft omtrent een bepaalde gezindheid.

Ook zijn er in dit geval nog tussenwegen. Zo is er de mogelijkheid om lid te noemen degenen die het Hoofdbestuur eerst noemt, dus de mensen van het militair verband, de koopvaardij in oorlogstijd en het daadwerkelijk verzet, en de anderen aan te nemen als buitengewone leden. In een normale vereniging hebben buitengewone leden geen stemrecht, het is echter mogelijk om hen te laten delen in dit en bepaalde andere rechten van de leden, zoals kiesbaarheid. Behalve deze twee punten waren er nog een aantal kleinere, o.a. de vraag of de contributies in de afdelingen moeten worden geïnd of centraal. Centraal is administratief het eenvoudigste, gebeurt het echter in de afdelingen dan kan daar een regeling worden getroffen tot wekelijkse of maandelijkse inning van kleine bedragen. Dit eist echter veel werk en veel toewijding van de inners. Verdere punten zullen we hier niet noemen, dat wordt iets voor in de afdelingen. Men ziet echter uit het boven vermelde dat er op zeer belangrijke punten, die van uitermate groot belang zijn voor de toekomst van het Legioen, zeer verschillende inzichten mogelijk zijn. Wij moeten hiervoor nu echter op democratische wijze tot beslissingen komen. Hiervoor moeten we de mening van de meerderheid hebben. Voor de afdelingen was er

tot 12 December gelegenheid tot het indienen van amendementen; deze zullen snel worden verzameld en toegezonden en dan moeten er afdelingsvergaderingen zijn en daarop moeten de vertegenwoordigers naar de constituerende vergadering op 10 Januari hun opdracht krijgen voor het uitbrengen van de stem. Dan is er geen gelegenheid meer om de artikelen nader te bespreken en te wijzigen, daar zal geen tijd meer voor zijn en bovendien zouden anders deze afgevaardigden, als het belangrijke punten betreft, eerst weer hun afdeling moeten raadplegen. Daar worden dan dus de artikelen en de amendementen stuk voor stuk in stemming gebracht en daarmee de statuten en het huishoudelijk reglement vastgesteld en dus de vereniging opgericht.

Maar dan zijn we er nog niet direct, want er is een overgangstijd nodig. De indeling in gewesten, die we gaan krijgen, geeft indeling volgens de provinciale grenzen, behalve voor Zuid-Holland, dat in tweeën wordt gedeeld. Van ieder gewestelijk bestuur komt de voorzitter, of althans een lid, in het Hoofdbestuur. Maar deze gewestelijke besturen zijn er nog niet. Het gaat er nu dus om om voor deze overgangstijd eerst alleen de vijf overige leden van het Hoofdbestuur te kiezen, waaronder het Dagelijks Bestuur, en dan zo spoedig mogelijk uit de gewesten aan te vullen. Voor deze vijf moeten dan kandidaten worden ingediend, hetgeen niet zo eenvoudig is omdat het Dagelijks Bestuur geregeld ter beschikking moet zijn om de zaken te kunnen leiden; de mensen moeten dus nogal tijd hebben en niet te ver uit elkaar wonen. Verder staat in de Stichtingsakte dat de Stichting pas wordt opgeheven als de Vereniging de Koninklijke goedkeuring heeft. Dit is geschied omdat de Vereniging anders nog geen rechtspersoonlijkheid heeft. Op grond hiervan was dan ook inderijd een ontwerp statuten en huishoudelijk reglement ingediend, maar aangezien deze voor zo lange tijd moeten dienen en het dan eigenlijk een dictatoriaal opleggen ervan zou zijn, zijn deze teruggenomen.

Het zal thans dan zo worden dat Vereniging en Stichting voorlopig naast elkaar blijven bestaan, waarbij Verenigingsbestuur en Stichtingsbestuur door dezelfde personen zullen worden gevormd. Dit zal ook de overgang soepeler kunnen doen lopen.

Verder werd gesproken over het finantiël verslag, dat aan afdelingsbesturen is toegezonden en dat we dan nu alle oud zeer moeten vergeten en in Januari met de Vereniging vooruit moeten met een gekozen Bestuur.

G. W.T.D.

In verband met de late nazending van de stukken naar de Afdelingen en de extra werkzaamheden door de overgave van het Secretariaat is het nodig geworden de dag van indiening van amendement en de Constituerende Vergadering een week te verzetten.

Deze data worden dus 19 December en 17 Januari a.s.

Lt. Gen. B. R. Hasselman
Gen. Dwight D. Eisenhower
Minister C. Staf

SHA

Supreme Headquarters Allied Powers Europa

Het Hoofd-Kwartier van de Geallieerde Strijdkrachten in W. Europa onder Commando van Gen. Matthew B. Ridgway.

In Rocquencourt, 8 km. ten noorden van Versailles wordt achter deuren gezwoegd en geschreven. Daar ratelen de schrijfmachines (wat een papier!) om de Westerse Strijdkrachten aan-een te voegen, een schier onmenselijke taak, temeer daar ieder zijn zin wil hebben.

In dit nummer brengen wij U een foto-reportage, die U een beeld zal geven van dat veel besproken Hoofd-Kwartier.

Het duizelt door je hoofd

N.A.T.O.-S.H.A.P.E.-U.N.O.

In een van de komende O.W. volgt een uitgebreid artikel over het werken en leven van de Nederlandse Wapenbroeders en Zusjes op de S.H.A.P.E.

30 Mei 1952.

De plechtigheid tijdens de overdracht van het Commando door Generaal Eisenhower aan Gen. Matthew B. Ridgway, die zijn sporen verdiende in de 2e Wereld-oorlog en Korea.

G. R.

Natuurlijk is daar een cantine van de N.A.A.F.I.

(2e van links Adjutant R. Haagsma v.d. Kon. Marine)

Nederlanders op het Hoofd-kwartier
van de Westerse Strijdkrachten.
Kolonel A. Cox der L.S.K. feliciteert
Kapitein C. Sipkes der L. S. K., die
even daarvoor de „Oranje-Nassau”
ontving.

PE!

Een Amerikaanse WAC en twee
Nederlandse Sergeanten (Sgt. Snoep
en Pierhagen) bij de Nieuws stand
op het Hoofd-kwartier.
Volgende week liggen daar ook Oud-
Wapenbroeders.

De toren van Babylon, —————>
Vele talen en toch één gedachte: het
smeden van een hechte Strijdkracht
der Geallieerden om aan eventuele
moeilijkheden het hoofd te kunnen
bieden.
Anetta Arosa geeft Franse taal
voor een der vele klassen.

ONTVLUCHTINGSGOING

uit Krijgsgevangenschap

We mochten nu dus wel even spreken van een meesterlijk begin; vier man het kamp uit en nog drie waarvan de Duitsers dachten dat ze ook al weg waren. Haast te mooi om waar te zijn en het bleef ook niet zo mooi. Al spoedig kwam er bericht dat de eerste twee vluchtelingen aan de grens gepakt waren. En toen vervolgens de week erop de tralies in de cantine moesten worden doorgevijsd liep het helemaal mis, want uit een gebouw aan de overkant zat toevallig iemand van de bewaking te kijken en de heren, die daar bezig waren werden betrapt. Nu waren het twee man van de werkploeg, dus niet van degenen die verborgen waren. We bleven dus met drie man boven de sterkte en dat was niet houdbaar. Er werd nog wel geprobeerd of er snel iets gedaan kon worden maar dat lukte niet en zo moest na twee weken het drietal zich maar weer melden.

Nu hadden de Moffen even lol. Maar wij wisten toen toch ook dat de vlucht voor twee man geslaagd was en dat die in Zwitserland waren aangekomen. Over het algemeen kan er gezegd worden dat zoiets van 99 % van het werk voor ontvluchtelingen tot niets leidt; de bewaking was behoorlijk op zijn hoede en telkens kwam er weer iets tussen. Maar van tevoren weet je nooit wat zal lukken; dingen waarop men zeer veel hoop heeft lopen onverwacht helemaal mis en dingen die meer beschouwd worden als een vrij kansloze poging brengen opeens succes. Daarom moet alles wat maar enigszins een mogelijkheid biedt worden geprobeerd. Maar men moet die mogelijkheid er toch ook zijn.

Soms kan men echter tot domme dingen komen. Zo kwamen eens de Polen toen er een plan was om ergens door een muur uit te breken met het verhaal dat ze ook een prachtplaats hadden om mensen te verbergen en we zouden ons met zeven man twee dagen weghouden; twee Polen, twee Nederlanders, twee Belgen en een Fransman, dus nogal internationaal. We bleven daarvoor een nacht op een zolder en kropen de volgende ochtend tegen het appèl door een paar heel nauwe gaten, langs allerlei kronkels in het oude gebouw. Daar zouden ze ons zeker niet langs kunnen volgen, dus het zag er nogal veilig uit. Maar toen we in de eigenlijke ruimte kwamen keken we elkaar eens aan en wisten dat het mis was. Want het was een gevecht afgeschoten kamertje onder de hanebalken met aan de andere kant een dichtgespijkerde deur met nog grote gaten erin ook. Bij het mankeren van mensen op het appèl werd naar gewoonte het gebouw weer doorzocht en het zal maar een uur geduurd hebben voordat we de sigaar waren. Het was voor Van den Heuvel een duidelijke les om in het vervolg alle voorbereidingen

zelf of met eigen mensen volledig te controleren en niet op fantasieën in te gaan. Meermalen werd verder geprobeerd door het doorbreken van muren in het Duitse deel van het slot te komen om dan daarlangs weg te komen. Deze pogingen zijn geregeld mislukt, telkens werden er ook enige mensen bij gesnapt maar evenzeer ontkwamen we dikwijls. Eerst in 1943 is het een viertal Engelsen gelukt op deze wijze weg te komen en daarbij had het er alles van of toch ook nog één van de schildwachten was omgekocht. De methode heeft alleen voor één onzer, tezamen met een Engelsman, succes opgeleverd toen men niet ging door het eigenlijke gebouw waar de Moffen woonden maar heel gewoon door de wacht.

Eerst zouden we echter nog een keer succes boeken met onze put in het park. Maar makkelijk was het niet. Een Duits korporaal was nog wel de pienterste van het geheel en had toch ernstige verdenking tegen die put. Men zette het deksel daarom vast met een stevig stel ogen waardoor een bout met aan weerszijden moeren, aan iedere kant twee, flink tegen elkaar ingedraaid. Toch was dit geen overwegend bezwaar, maar de grote moeilijkheid was weer om in het park geen mensen tekort op het appèl te hebben. Hierop werd nu eens het middel gevonden om met meer personen daar te zijn dan de bewaking dacht. Dat ging als volgt. We kwamen ongeteld uit het poortje van de binnenplaats vóór de wacht tussen het gebouw en een hoge muur. Daar moesten we dan aantreden en werden geteld. Het was nu al najaar en we hadden overjassen of mantels aan. Een onzer had zo'n grote dolman van de Rijdende Artillerie, Poolse cavaleristen hadden ook geweldige mantels. Nu sloten we dicht om die lui heen en bij onze artillerist en een Pool kroop een klein ventje onder de mantel en stond achter hen. Er werden gezichten geteld en geen voeten en het lukte. Na het tellen kropen de twee eronder uit, liepen gewoon mee, kropen bij aankomst in het park er weer onder en het lukte zowaar nog een keer. Hiermee was al heel wat bereikt maar nog lang niet genoeg. De mensen moesten nog de put in.

We moesten daarvoor met een heel stel er vlak omheen staan en het scheen op te vallen. Voortdurend kwam de bewaking langs en keek scherp toe. Het was zelfs zodanig dat van een van onze oudste kapiteins tegen de majoor, die tot het tweetal adspirant vluchtelingen behoorde zei: „Zeg Koen, je zal toch niet zo gek zijn om je nu nog door die idioot in dat gat te laten stoppen”. Het antwoord was het enig juiste: „Hou je mond, Van den Heuvel heeft hier de leiding en wat hij zegt, gebeurt”. Deze houding zal betrouwbare wel nooit hebben betreurd, korte tijd

later was hij op Java en hij heeft ook nog het laatste vliegtuig dat vandaar naar Australië ging bestuurd en kwam ook als eerste Hollander weer op Hollandia.

Wij kunnen hier even zeggen: „Hij wèl”, maar gaan dan toch weer naar die put terug. Daar verslapte toch even de scherpe bewaking en onze stoker dook neer en draaide snel de moeren van de bouten. De hiervoor gebruikte sleutels waren gemaakt van stangen van de ijzeren kribben in het kamp met gereedschap dat was binnengesmokkeld of gekocht voor sigaretten en chocolade uit onze pakketten. Het deksel van de put werd opengegoot en zeer snel waren de twee man erin. Maar nu moest de zaak weer dicht. De bout en de moeren hadden zij méé naar binnen genomen en nu ging door het oog een met roet opgevuld aspirinebuisje terwijl de moeren van hout waren nagemaakt en daarop werden geschoven. Zo leek het alles volkomen in orde. En bij het tellen was het ook al even dik voor elkaar dus de meest argwanende Mof moest het wel in orde vinden en al bleek er argwaan, toch gebeurde dit ook.

En des nachts duwden onze mensen het luik op, het glazen buisje knapte, ze zetten even los met de hand de bout en de moeren weer op hun plaats en trokken op reis naar Zwitserland. Zoals zojuist verteld met goed succes. In het kamp werd weer een paar keer met het appèl geknoeid.

Het was nu dus met die put driemaal gelukt. Helaas was het scheepsrecht dat zich deed gelden. De genoemde korporaal had toch weer het idee dat het in het park moest zijn waar onze mensen verdwenen en ging het geval heel scherp op de korrel nemen. Toen we dan ook een volgende keer weer probeerden een paar mensen onder de mantels te stoppen kwam hij eensklaps naar buiten hollen en haalde hen er onderuit. Het bleek dat hij al dagenlang als we naar het park vertrokken stiekum ergens door een ruitje had staan loeren en zo van bovenaf had gezien wat er gebeurde. Die zet was van hem en we mogen het hem ook heus niet kwalijk nemen. Hij deed zijn werk als bewaker heel goed, voor ons nog wel eens pijnlijk.

Dus werden in het vervolg de voeten geteld, zodat deze aardigheid niet meer op ging. Van den Heuvel moest de hersens weer eens laten kraken en deze gaven een heel harde krak toen hij kwam bij een Pool die aan beeldhouwen deed. Wij hadden een massa gips binnengesmokkeld en er was wat te bereiken. Er werden twee keurige koppen gemaakt, daarop werden petten geplakt, dassen om de hals, wat kon, omdat het al aardig koud was, eronder was een lat voor de schouders, latten voor de armen met opgevulde handschoenen en een stok om het vrij zware geval op staande te houden terwijl achter op de rug een beugel was waaraan het ding staande kon worden gehouden. Wij hadden nu het appèl voor het park op drie geleerden en er werden twee ploegen van acht man opgeleid om een pop te bedienen. Een

ervan droeg de pop onder een mantel, een ander had laarzen onder zijn jas, met stokken erin om ze goed te laten staan. Hij zette deze naast zich neer, de man met de pop ging er achter in het achterste gelid, draaide de pop omhoog, zodat de overjas over de laarzen kwam te hangen, de rest groepeerde zich eromheen en er stonden er negen in plaats van acht.

Met het voornemen om na het bergen van de mensen in de put deze stunt uit te halen togen we weer naar het park, enige weken na de vorige gebeurtenissen. Daar een Pool nu een belangrijk aandeel had gehad was het geen zuiver Nederlands geval meer, onze internationale erkende claim was er nog wel, maar nu moest er ook een Pool mee.

Deze keer gingen de mensen er nogal gemakkelijk in, het bleek al spoedig hoe dat kwam. De „Abwehr” had nu toch wel het idee dat het in die put moest zitten en had een eindje verderop vanuit de hoogte een waarnemingspost betrokken vanwaaruit ze ons daar bezig konden zien, zonder dat wij het merkten. Wild enthousiast kwamen dan ook enige officieren en onderofficieren aanhollen naar de put toe. Op de meest onhebbelijke manier werd één onze officieren toegesnuwd om die put open te maken. Dit was een mooi iets voor Van den Heuvel. De vlucht was mislukt, dat was duidelijk, ook de weg was verloren, maar de poppen konden nog zeer waardevol zijn. Maar als ze ons eens goed inspecteerden zouden ze die vinden. Dit moest voorkomen worden. Het beste middel was de aandacht af te leiden. Dus begon hij onmiddellijk deze Duitse officier ook aan te bekken over zijn onhebbelijk optreden. Hij heeft dit meermalen gepresteerd en dan kreeg een Hauptman of Oberleutnant het een en ander naar zijn hoofd zoals een recruit nog niet kreeg van de vuilste Oberfeldwebel. Het lukte direct, een mooi partijtje bekvechten, Van den Heuvel werd naar de wacht gebracht en de rest overhaast naar binnen waar wij onze poppen veilig konden opbergen. En even later kwam Van den Heuvel ook heel plezierig aan, de heren hadden de kampcommandant geroepen omdat hij zo onhandelbaar was en daartegen was hij absoluut correct opgetreden maar had zich beklagd over de Duitse officier en wat deze gezegd had. Deze commandant, evenals de anderen bij wie dit kunstje in de loop der tijden is uitgehaald, trapte er volledig in. Tegen hem was Van den Heuvel volkomen correct, dus je ziet maar dat de lui heus niet zo erg zijn als je met tact optreedt, maar die officieren kunnen ook juist zo zeldzaam ontactisch optreden. Onze Oberleutnant kreeg er even van zijn chef ook nog een schepje op, maar toen hij aan Van den Heuvel zijn verontschuldiging had aangeboden was alles toch weer in der minne geschikt. Wij hadden de poppen nog en degenen die dachten dat Van den Heuvel wel een behoorlijke douw van de krijgsraad zou krijgen, hadden ongelijk.

Wordt vervolgd

Sportpraatje

Een middel om een doel te bereiken!

Het moet nog eens worden geprobeerd. Door allerlei omstandigheden kon de eerste keer de idee, om te komen tot b.v. een voetbalwedstrijd tussen een Nederlandse club, stedelijk elftal of combinatie tegen een elftal, samengesteld uit oud-wapenbroeders, niet worden uitgewerkt. Of er geen animo voor was? Stapels brieven, uit alle delen van het land, kwamen er binnen. In vele gevallen hebben onze oud-wapenbroeders er geen gras over laten groeien. Zij namen papier en pen of draaiden een vel papier in de schrijfmachine, deelden mede, dat zij direct bereid waren om mee te doen, een enveloppe, een postzegel, de brief werd gepost om..... niets meer te horen. Toch wagen wij het opnieuw. Alle begin is immers moeilijk en men moet het nooit bij een eerste poging laten.

De idee was, zoals boven gezegd, een voetbalwedstrijd. Een elftal oud-wapenbroeders tegen een nader bekend te maken of aan te wijzen tegenpartij. Uiteraard is het organiseren van een voetbalwedstrijd alleen dan goed mogelijk wanneer het geschiedt met toestemming (en als het kan met medewerking) van de K.N.V.B., omdat vele oud-wapenbroeders nu eenmaal, als zij in clubverband spelen, lid zijn van de K.N.V.B. en zich hebben te houden aan de bepalingen. Bovendien hebben zij ook toestemming van de eigen club nodig.

Maar goed, het gaat er ons om te weten of er onder onze oud-wapenbroeders animo bestaat voor zo'n wedstrijd. Gezien de vroegere reacties bestaat de animo en het lijdt geen twijfel of men zal opnieuw de idee steunen. Het zou immers een benefiet-wedstrijd worden waarbij het batig saldo ten goede zou komen aan die oud-wapenbroeders die, helaas, niet zo gezond uit Indonesië terugkeerden als wij. De herinneringen aan de tijd, dat wij in Indonesië waren, de vriendschapsbanden, de lotsverbondenheid, dat alles is zeker voldoende om met animo elk middel aan te grijpen om een doel te bereiken. Dat doel is, onze minder fortuinlijke mede oud-wapenbroeders, die nog altijd worden ver-

Bans Herklots, thans 1e luitn. bij de Kon. Marechaussee, het veld in:

pleegd, op daadwerkelijke wijze duidelijk te maken, dat onze wegen weliswaar in Nederland uiteen zijn gegaan maar dat wij hen niet hebben vergeten en dat wij ons hun lot aantrekken. Niet uit medelijden, maar uit het feit dat wij eens gezamenlijk wachtes hebben geklopt, patrouilles hebben gelopen en zoveel malen op elkaar waren aangewezen in moeilijke omstandigheden. We hebben toen misère en narigheid samen gedeeld en samen goede en mooie ogenblikken gehad. We sprongen toen voor elkaar op de bres als het nodig was. Nu willen we dat ook weer doen. Voor elkaar op de bres springen. Althans zo stellen we het ons voor. En daarom het beroep op de sportsman onder onze oud-wapenbroeders.

In Indonesië speelde de sport een grote rol in het militaire bestaan en grote sportevenementen waren niet denkbaar zonder medewerking van de oud-wapenbroeders. In de stedelijke voetbalelftallen waren jaren lang heel wat makkers opgesteld. Het elftal van de „7 December Divisie“ boekte prima resultaten. Maar ook bij zwemwedstrijden, bij atletiekwedstrijden, bij bokswedstrijden, bij schaaktournooien, bij wielervedstrijden, kortom in praktisch elke tak van sport hadden wij uitblinkers.

Nu komt men Zondag aan Zondag op de Nederlandse sportvelden de oud-wapenbroeders weer tegen. Nu verdedigen zij weer de kleuren van hun oude clubs. De Indonesië-periode ligt al weer ver achter ons, maar het is juist om die Indonesië-periode dat wij hen weer bij elkaar willen brengen als een middel om een doel te bereiken. En dat doel is bekend!

We hadden het over een voetbalwedstrijd. Voetbal is nu eenmaal een van de meest populaire takken van de sport. Het mag ook iets anders worden. Als er maar iets goeds uit de bus komt. Dus, laat opnieuw iets van U horen; het mogen ook suggesties zijn. En in de rubriek „Sportpraatje“ houden we elkaar op de hoogte. Afgesproken?

Een actie-foto van een in Soerabaja door oud-wapenbroeders georganiseerde wegwedstrijd.